

Bruxelles, den 22. juli 2026
(OR. en)

11674/26

FREMP 239
JAI 965
AG 114
POLGEN 189

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	17. juli 2026
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2026) 900 final
Vedr.:	MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET Rapport om retsstatssituationen 2026 Retsstatssituationen i Den Europæiske Union

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2026) 900 final.

Bilag: COM(2026) 900 final

Bruxelles, den 17.7.2026

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Rapport om retsstatssituationen 2026

Retsstatssituationen i Den Europæiske Union

{SWD(2026) 901 final}	- {SWD(2026) 902 final}	- {SWD(2026) 903 final}	-
{SWD(2026) 904 final}	- {SWD(2026) 905 final}	- {SWD(2026) 906 final}	-
{SWD(2026) 907 final}	- {SWD(2026) 908 final}	- {SWD(2026) 909 final}	-
{SWD(2026) 910 final}	- {SWD(2026) 911 final}	- {SWD(2026) 912 final}	-
{SWD(2026) 913 final}	- {SWD(2026) 914 final}	- {SWD(2026) 915 final}	-
{SWD(2026) 916 final}	- {SWD(2026) 917 final}	- {SWD(2026) 918 final}	-
{SWD(2026) 919 final}	- {SWD(2026) 920 final}	- {SWD(2026) 921 final}	-
{SWD(2026) 922 final}	- {SWD(2026) 923 final}	- {SWD(2026) 924 final}	-
{SWD(2026) 925 final}	- {SWD(2026) 926 final}	- {SWD(2026) 927 final}	-
{SWD(2026) 928 final}	- {SWD(2026) 929 final}	- {SWD(2026) 930 final}	-
	{SWD(2026) 931 final}		

1. INDLEDNING

Retsstatsprincippet er en central del af det europæiske projekt og en af de værdier, som Den Europæiske Union bygger på. EU's velstand, sikkerhed og demokratiske modstandsdygtighed afhænger af respekt for retsstatsprincippet og Unionens fælles værdier. Europæerne anser demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet for at være blandt EU's største styrker¹. På et tidspunkt, hvor den internationale regelbaserede orden, de grundlæggende rettigheder og de demokratiske systemer i stigende grad kommer under pres, er det vigtigere end nogensinde at beskytte disse værdier. Stærke retsstatsstandarder er afgørende, ikke blot for at opretholde borgernes tillid til offentlige institutioner, sikre beskyttelsen af deres rettigheder og understøtte demokratiet, men også for at styrke Europas tiltrækningskraft for investeringer og erhvervsaktivitet og øge Unionens langsigtede konkurrenceevne.

Siden lanceringen i 2020 er rapporten om retsstatssituationen blevet et veletableret instrument, og dens henstillinger fungerer i stigende grad som drivkræfter for reformer takket være et tættere samarbejde med medlemsstaterne gennem hele den årlige cyklus. Det større fokus på dimensionen om det indre marked, som blev indført sidste år, afspejler den centrale betydning retsstatsprincippet har med hensyn til retssikkerheden og forudsigelige rammer, hvor virksomheder kan drage fordel af det indre marked på lige fod i hele Unionen.

I en situation med vedvarende geopolitisk ustabilitet er det fortsat et centralt strategisk mål for Unionen at fremme og beskytte retsstatsprincippet uden for dens grænser. Udvidelseslandenes deltagelse sammen med EU's medlemsstater i rapporten om retsstatssituationen og den gradvise inddragelse af yderligere udvidelsespartnere, efterhånden som de er klar², støtter yderligere deres reformbestrebelse på at forankre retsstatsprincippet fast og uigenkaldeligt før deres tiltrædelse og sikre, at disse høje standarder opretholdes efter tiltrædelse.

Gennem sin årlige vurdering af retsstatssituationen i hver enkelt EU-medlemsstat skaber rapporten et fælles referencepunkt, der bidrager til dialog og gensidig tillid mellem EU og medlemsstaterne. Formålet med henstillingerne i rapporten er at vejlede medlemsstaterne i forhold til gennemførelse af reformer, som adresserer store udfordringer og styrker retsstatsprincippet, hvilket har bidraget til at skabe en positiv reformdynamik³. Rapportens konklusioner er også en vigtig informationskilde i forbindelse med anvendelsen af andre instrumenter, navnlig forordningen om konditionalitet⁴. Rapportens afgørende rolle med hensyn til fremme af reformer og støtte til god regeringsførelse og til at sikre, at udfordringer for retsstaten håndteres på en forebyggende måde, afspejles også i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme (FFR)⁵.

¹ I Flash Eurobarometer 569 "EU's udfordringer og prioriteter" fra september 2025 er respekt for demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet (36 %) EU's vigtigste styrker for europæerne.

² Siden 2024 har rapporten omfattet Albanien, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien. Udvælgelsen afspejler de fremskridt, der er gjort i deres respektive tiltrædelsesproces eller fremskridt med hensyn til deres beredskabsniveau for så vidt angår retsstatsprincippet.

³ 47 % af de henstillinger, der blev fremsat i rapporten om retsstatssituationen 2025, er blevet gennemført helt eller delvist.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget.

⁵ COM(2025) 570 final.

2. OPRETHOLDELSE AF RETSSTATSPRINCIPPET – UDVIKLINGER OG TILTAG PÅ EU-PLAN

Rapporten om retsstatssituationen udgør en central søjle i EU's retsstatsarkitektur⁶. Denne arkitektur består af en bred vifte af instrumenter, der har til formål at fremme, beskytte og værne om retsstatsprincippet i hele Unionen. Formålet med rapporten er at **fremme** en stærk retsstatskultur, **forebygge**, at der opstår retsstatsproblemer, og **reagere** effektivt på alvorlige og vedvarende udfordringer.

2.1 *En integreret retsstatscyklus*

I sin tale om Unionens tilstand 2025 opfordrede kommissionsformand Ursula von der Leyen til en **integreret årlig cyklus om retsstatssituationen**, der bygger på en fælles rytme, klare milepæle og bidrag fra alle EU's institutioner. Institutionerne har en fælles pligt til at bidrage til at fremme og opretholde retsstatsprincippet inden for rammerne af deres respektive beføjelser. Som led i dette års cyklus om retsstatssituationen har Kommissionen søgt at øge samarbejdet med Europa-Parlamentet og medlemsstaterne yderligere ved at styrke outreach- og koordineringsaktiviteter.

Rapporten er udarbejdet gennem et sammenhængende og intensivt samarbejde med medlemsstaterne og andre interessenter på nationalt plan og EU-plan⁷. Rapporten indeholder en opfordring om en vedvarende og målrettet indsats for at adressere de konstaterede udfordringer på baggrund af en fælles forståelse. I rapporten foreslås en udvidelse af samarbejdet mellem medlemsstaterne og med Kommissionen, internationale organer og aktører såsom Europarådets Venedigkommission for dermed at tilskynde til reformer, der bygger på de mest hensigtsmæssige løsninger, samtidig med at der tages hensyn til specifikke nationale forhold og retstraditioner.

Kommissionen arbejder tæt sammen med medlemsstaterne på både politisk og teknisk plan, også for at forbedre overvågningen af og opfølgningen på henstillingerne. Dette styrkede samarbejde gør det muligt for Kommissionen at støtte gennemførelsen af reformer, følge de fremskridt i løbet af året og sikre, at henstillingerne fortsat er nøje afstemt med udviklingen i praksis. På et teknisk plan fungerer de regelmæssige møder i **EU-netværket af kontaktpunkter vedrørende retsstatsprincippet** som et forum for udveksling af erfaringer og drøftelse af spørgsmål af fælles interesse, der er rejst i rapporter om retsstatssituationen⁸. Input fra medlemsstaternes myndigheder er en vigtig informationskilde i forbindelse med rapporten.

På politisk plan er **dialogen om retsstatsprincippet** i Rådet for Almindelige Anliggender blevet yderligere konsolideret som et forum for politiske drøftelser af retsstatsspørgsmål mellem medlemsstaterne⁹. Den udgør en platform for en konstruktiv dialog om bedste praksis og drøftelser om, hvordan der kan rettes op på mangler på grundlag af rapporten om retsstatssituationen. Siden 2024 har ministre fra de udvidelseslande, der er omfattet af

⁶ Ud over værktøjsskassen vedrørende retsstaten omfatter andre instrumenter (som beskrives mere detaljeret nedenfor) EU's resultattavle for retlige anliggender, det europæiske semester, finansiell støtte fra EU til strukturelle retsstatsreformer og civilsamfundet, traktatbrudsprocedurer, mekanismen fastsat i artikel 7 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) til håndtering af grove overtrædelser af retsstatsprincippet, Rådets årlige strukturerede dialoger om retsstatsprincippet og budgetmæssige garantier i den nuværende flerårige finansielle ramme.

⁷ Der blev afholdt over 600 møder som forberedelse til dette års rapport.

⁸ Et af emnerne for udvekslingen af god praksis var initiativer på nationalt plan til at øge bevidstheden om retsstatsprincippet og fremme rekruttering til dommerstanden.

⁹ Rådet for Almindelige Anliggender afholdt i september 2025 en horisontal drøftelse om udviklingen på retsstatsområdet og afholdt i november 2025 og januar og maj 2026 landespecifikke drøftelser.

rapporten om retsstatssituationen, deltaget i disse dialoger sammen med medlemsstaternes ministre¹⁰. Rådet for Retlige og Indre Anliggender fortsatte også drøftelserne af aktuelle retsstatsspørgsmål under hvert halvårlige formandskab for Rådet¹¹. I 2025 afholdt Rådet under det danske formandskab et uformelt møde for kultur- og medieministre, som udsendte en erklæring, hvori de understregede **betydningen af frie, uafhængige og alsidige medier**¹². I forbindelse med drøftelserne i Rådet for Almindelige Anliggender i maj 2026 fik formandskabets konklusioner i 2023 om evalueringen af den årlige dialog om retsstatsprincippet opbakning fra alle medlemsstater¹³.

Europa-Parlamentet har fortsat ydet vigtige bidrag til den årlige cyklus om retsstatssituationen gennem regelmæssige drøftelser på plenarmøder og i udvalg, og det har derigennem bidraget til at sætte større fokus på retsstatsspørgsmål på EU-plan og nationalt plan. I 2025 fremskyndede Parlamentet datoen for sin initiativbetænkning vedrørende Kommissionens rapport om retsstatssituationen med henblik på at muliggøre en mere integreret cyklus. Det er vigtigt at fremme synergier mellem Kommissionens værktøjskasse vedrørende retsstaten og andre eksisterende initiativer for at sikre, at den årlige cyklus om retsstatssituationen bliver endnu mere effektiv i forhold til at hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre positive reformer, og Kommissionen vil fortsat samarbejde med Parlamentet og Rådet for at forbedre og styrke dialogen om cyklussen. I den forbindelse glæder Kommissionen sig over arbejdet i [overvågningsgruppen for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder](#) under Parlamentets LIBE-udvalg. Det er et værdifuldt forum for både horisontale og landespecifikke drøftelser, som Kommissionen fortsat aktivt vil deltage i, bl.a. for at støtte udarbejdelsen af rapporten om retsstatssituationen og opfølgningen på dens henstillinger.

Drøftelserne om retsstatssituationen fortsatte også i andre fora. Det **Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg** afholdt sin sjette årlige konference om grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet. Kommissionen afholdt flere **nationale dialoger om retsstatsprincippet**¹⁴ i tæt samarbejde med Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder. Disse dialoger er en vigtig del af en opfølgningsproces, der samler forskellige nationale interessenter og myndigheder for at inddrage dem dybere i opfølgningen på rapporten om retsstatssituationen, herunder i gennemførelsen af dens henstillinger.

Rapporten om retsstatssituationen fungerer fortsat som katalysator for en dybere inddragelse af **civilsamfundet og andre interessenter**. Civilsamfundsorganisationer og faggrupper, der repræsenterer dommere, anklagere, advokater og journalister, spiller en vigtig rolle med hensyn til at fremme og beskytte retsstatsprincippet. Deres ekspertise og indsigt fra praksis er vigtig for at sikre, at rapporten om retsstatssituationen har en omfattende og evidensbaseret tilgang.

2.2 Støtte til retsstatsprincippet gennem EU-budgettet

Retsstatsprincippet er et centralt element for en velfungerende europæisk økonomi, navnlig i det indre marked, der afhænger af effektive retssystemer, faste rammer for bekæmpelse af

¹⁰ Ministrene fra Albanien, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien deltog i en udveksling af synspunkter om retsstatssituationen i deres lande i Rådet for Almindelige Anliggender den 16. september 2025.

¹¹ I oktober 2025 og marts 2026 drøftede Rådet (retlige anliggender) politisk deltagelse og advokaternes uafhængighed.

¹² Declaration on the necessity of culture and media as a safeguard for our European democracies, 4 November 2025, findes her: [declaration-on-the-necessity-of-culture-and-media.pdf](#)

¹³ Med Ungarns tilslutning til formandskabets konklusioner.

¹⁴ I november 2025 blev der afholdt en national dialog i Tjekkiet om retssystemets effektivitet. I januar 2026 blev der afholdt en national dialog om mediefrihed og -pluralisme i Kroatien. Yderligere oplysninger om dialogerne findes på: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle/national-rule-law-dialogues_en

korruption og forsvarlig lovgivning. Retsstatsproblemer er derfor blevet et stadig vigtigere element i det europæiske semester og EU's støtte til investeringer og nationale reformer.

[Genopretnings- og resiliensfaciliteten](#) har vist, hvordan EU-budgettet effektivt kan fremme retsstatsreformer i medlemsstaterne, bl.a. med henblik på at styrke retssystemerne, fremskynde digitaliseringen for at øge effektiviteten, forbedre retsvæsenets infrastruktur, styrke institutioner, der bekæmper korruption, og forbedre kvaliteten af lovgivningsprocessen. Ikke færre end 21 medlemsstater havde medtaget forpligtelser vedrørende retsstatsprincippet i deres genopretnings- og resiliensplaner¹⁵. Disse forpligtelser blev omsat til omkring 285 milepæle og mål, svarende til 75 reformer og 36 investeringer til styrkelse af retsstatsprincippet, som gradvist er ved at blive færdiggjort¹⁶. Eksempler herpå er forbedring af effektiviteten i retssystemerne ved at omstrukturere domstolene eller øge korruptionsbekæmpelsebestræbelserne ved at fremme institutioner med fokus på bekæmpelse af korruption. Samlet set beløber disse foranstaltninger sig til mere end 3 mia. EUR. Nogle genopretnings- og resiliensplaner sikrer også forbedringer af lovgivningsprocessen, f.eks. ved at gøre offentlige høringer og konsekvensanalyser obligatoriske. I visse tilfælde blev forpligtelserne i genopretnings- og resiliensplanerne med hensyn til retsstatsprincippet anset for at være afgørende for at beskytte EU's finansielle interesser, og opfyldelsen af dem er derfor en forudsætning for at modtage udbetalinger efter en betalingsanmodning¹⁷.

På grundlag af erfaringerne fra finansieringen af retsstatsreformer under den nuværende FFR og NextGenerationEU styrker Kommissionens forslag til den [flerårige finansielle ramme for 2028-2034](#) sammenhængen mellem henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen og finansiell støtte. Kombinationen af stærke beskyttelsesgarantier vedrørende retsstatsprincippet og støtte til investeringer og reformer beskytter EU-budgettet og sikrer, at det effektivt bidrager til at styrke retsstatsprincippet i EU.

I henhold til Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme vil [planerne for nationalt og regionalt partnerskab \(NRP-planerne\)](#) sikre én sammenhængende ramme for EU-midler, der gennemføres af medlemsstaterne og regionerne. Forsvar af Unionens værdier i overensstemmelse med artikel 2 i TEU, herunder retsstatsprincippet, er en generel målsætning for denne ramme. Kommissionen har foreslået, at de udfordringer, der er identificeret i EU's politiske referenceramme, herunder dem, som er konstateret i forbindelse med rapporten om retsstatssituationen samt i de landespecifikke henstillinger som led i det europæiske semester, adresseres inden for NRP-planerne. Medlemsstaterne forventes derfor i deres NRP-planer at medtage investeringer og reformer, der beskytter og fremmer retsstatsprincippet, med udgangspunkt i rapporten og dens resultatorienterede henstillinger – og som omfatter områder som styrkelse af retssystemerne, rammerne for bekæmpelse af korruption, mediepluralisme og effektive kontrolforanstaltninger. Sådanne reformer kan også bidrage til bedre forvaltning ved

¹⁵ 21 medlemsstater forpligtede sig til at gennemføre reformer og investeringer vedrørende retsstatsprincippet: Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Grækenland, Spanien, Kroatien, Italien, Cypern, Letland, Litauen, Luxembourg, Ungarn, Malta, Nederlandene, Østrig, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien, Slovakiet og Finland.

¹⁶ I henhold til forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten skal reformer og investeringer være gennemført senest den 31. august 2026, og alle betalinger skal være foretaget senest den 31. december 2026. Kommissionen vurderer opfyldelsen af de aftalte milepæle på grundlag af den dokumentation, som medlemsstaterne har indgivet til støtte for deres betalingsanmodninger. I overensstemmelse med de gældende finansieringsaftaler og låneaftaler har medlemsstaterne indtil den 30. september 2026 til at indsende deres resterende betalingsanmodninger, hvorefter Kommissionen vil fremlægge sin foreløbige vurdering af opfyldelsen af milepælene og målene senest den 20. november 2026.

¹⁷ I tillæg til de stærke garantier, der beskytter Unionens finansielle interesser mod risici i forbindelse med overtrædelser af retsstatsprincippet – navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget, som fortsat finder anvendelse efter udløbet af det nuværende langsigtede EU-budget. Jf. også punkt 2.4.

at øge effektiviteten i den offentlige forvaltning, herunder de retslige myndigheder, samt den institutionelle kapacitet hos offentlige myndigheder og interessenter i medlemsstaterne, regionerne og lokalsamfundene. Det fokus, der er på det indre marked i rapporten om retsstatssituationen, vil sammen med det europæiske semester¹⁸ også hjælpe medlemsstaterne med at identificere økonomisk relevante retsstatsreformer, der skal modtage støtte inden for planerne for nationalt og regionalt partnerskab, herunder dem, der stadig verserer fra de nuværende genopretnings- og resiliensplaner. Når NRP-planerne er indsendt, bliver de drøftet mellem Kommissionen og medlemsstaterne sammen med milepæle og mål for de vedtagne reformer. Med henblik på at støtte medlemsstaterne med hensyn til at identificere og prioritere de retsstatsinvesteringer og -reformer, der skal støttes via NRP-planerne, **har Kommissionen i 2026-udgaven af rapporten om retsstatssituationen yderligere konsolideret sine henstillinger og gjort dem mere målrettede og operationelle.** Henstillingerne har til formål at identificere centrale spørgsmål og udfordringer, der skal adresseres og håndteres og samtidig sikre medlemsstaterne fleksibilitet med hensyn til, hvordan disse resultater opnås under hensyntagen til deres nationale retlige og institutionelle rammer.

Den foreslåede forordning har også indarbejdet stærke sikkerhedsforanstaltninger for at sikre overholdelse af **retsstatsprincippet og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder** i forbindelse med gennemførelsen af NRP-planerne, som kræver, at medlemsstaterne respekterer disse grundlæggende principper under hele den flerårige finansielle ramme. Overholdelse af de horisontale betingelser vedrørende retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder vil være en forudsætning for at modtage støtte i henhold til NRP-planerne. På ethvert tidspunkt under gennemførelsen af planerne og efter udvekslinger med de berørte medlemsstater kan betalinger til en medlemsstat for specifikke foranstaltninger blokeres, hvis disse horisontale betingelser ikke er eller ikke længere er opfyldt¹⁹. Oplysninger fra rapporten om retsstatssituationen anvendes som en af kilderne til støtte for Kommissionens vurdering af opfyldelse af de horisontale betingelser, hvilket afspejler den etablerede rolle, som rapporten om retsstatssituationen spiller som værktøj til at identificere udfordringer vedrørende retsstatsprincippet og reformprioriteter gennem en evidensbaseret proces baseret på dialog med medlemsstaterne. Der vil imidlertid **ikke være nogen automatisk sammenkædning** mellem henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen og godkendelsen af NRP-planerne eller vurderingen af opfyldelse af disse horisontale betingelser, idet sidstnævnte også kræver, at den (mulige) indvirkning af den manglende opfyldelse af de horisontale betingelser, der er identificeret, på gennemførelsen af fondene, fastslås.

EU har andre **finansieringskilder**, som kan bidrage til at styrke retssystemernes, mediernes og civilsamfundets kapacitet til at værne om retsstatsprincippet. I den nuværende FFR omfatter dette programmer som programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier (CERV), programmet for retlige anliggender for 2021-2027, Den Europæiske Socialfond Plus og programmet Et Kreativt Europa. I den næste FFR vil denne støtte blive styrket, herunder til det uundværlige arbejde, som civilsamfundsorganisationer udfører med hensyn til overvågning af overholdelse af retsstatsprincippet og afdækning af korruption samt til at slå til lyd for reformer. Budgettet for det nye [program for retlige anliggender](#) vil ifølge Kommissionens forslag blive mere end tredoblet med større fokus på digitalisering af retssystemer. Desuden vil det nye

¹⁸ De spørgsmål, der behandles i de relevante landespecifikke henstillinger inden for rammerne af det europæiske semester, omfatter øget effektivitet i retssystemerne og foranstaltninger til bekæmpelse af korruption. Se meddelelsen om det europæiske semesters forårspakke for 2026. COM(2026) 200 final.

¹⁹ Kommissionen har foreslået, at medlemsstaterne, når betingelserne ikke er opfyldt, ikke desto mindre skal fortsætte betalinger til endelige støttemodtagere, og at midler, der er gået tabt som følge af tilsidesættelser, der ikke er bragt til ophør, bør omfordeles til andre EU-instrumenter eller -programmer, der gennemføres under direkte eller indirekte forvaltning.

[AgoraEU-program](#) med et foreslået budget på ca. 8,6 mia. EUR samle støtten til kultur, medier, rettigheder og værdier i én samlet ramme for at styrke den demokratiske deltagelse, den samfundsmæssige modstandsdygtighed, mediefrihed, de grundlæggende rettigheder, lighed og retsstatsprincippet i hele EU.

2.3 Fremme og beskyttelse af retsstatsprincippet gennem EU-politikker og -lovgivning

Rapporten om retsstatssituationen har været en drivende kraft bag udviklingen af nye EU-politikker og retlige instrumenter på en række områder, der spænder over styrkelse af retssystemerne, mediepluralisme og bekæmpelse af korruption.

Støtte til medlemsstaterne i gennemførelsen af nye regler om mediefrihed

Siden den 8. august 2025 har langt de fleste af bestemmelserne i [den europæiske forordning om mediefrihed](#) været gældende. Den europæiske forordning om mediefrihed indeholder specifikke bestemmelser om gennemsigtig og retfærdig fordeling af statslig reklame, gennemsigtighed i medieejerskab, public service-mediers uafhængige funktion og tilgængeligheden af finansielle ressourcer til at opfylde public service-rollen. Med denne forordning indføres også foranstaltninger til beskyttelse af journalistiske kilder og fortrolig kommunikation. I det forløbne år har der været intensiv aktivitet, som indebærer inddragelse af Europa-Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder, for at sikre overensstemmelse med national lovgivning og praksis på disse afgørende områder, som også er centrale for mediesøjlen i rapporten om retsstatssituationen. Kommissionen indledte de første tiltag til at håndhæve den europæiske forordning om mediefrihed i december 2025²⁰. Da forordningen nu næsten gælder fuldt ud²¹, sikres opfølgningen på de spørgsmål, der er fuldt ud omfattet af den europæiske forordning om mediefrihed i henstillingerne fra 2025, som led i Kommissionens støtte til medlemsstaterne i anvendelsen af forordningen og håndtævelsen af denne lovgivning. I rapporten om retsstatssituationen vil der dog fortsat blive fulgt op på vigtige udviklinger inden for disse områder og blive redegjort for deres virkninger.

Beskyttelse af journalister i EU

For at beskytte journalister, menneskerettighedsforkæmpere og andre personer, der deltager i den offentlige debat, mod urimelige retssager, der har til formål at lukke ned for deres engagement i forbindelse med spørgsmål af offentlig interesse, har Kommissionen fortsat samarbejdet med medlemsstaterne med henblik på at støtte deres gennemførelse og anvendelse af det nye [direktiv om bekæmpelse af SLAPP](#). I direktivet fastsættes minimumsstandards for retssikkerhedsgarantier mod urimelige retssager mod journalister, menneskerettighedsforkæmpere og andre personer i grænseoverskridende sager på det civilretlige område²². Selv om medlemsstaterne i henhold til direktivet skal sikre, at garantier er til stede i grænseoverskridende sager, har flere medlemsstater også udvidet sådanne garantier til at omfatte nationale sager, hvilket bidrager til at forbedre retssikkerheden og styrker beskyttelsen af disse personer mod urimelige retssager overordnet set i overensstemmelse med Kommissionens henstilling om bekæmpelse af SLAPP²³. I overensstemmelse med denne henstilling har flere medlemsstater også afkriminaliseret injurier, hvilket er et vigtigt skridt i

²⁰ Kommissionen indledte en traktatbrudsprocedure mod Ungarn ved at sende en åbningsskrivelse, og den har også indledt en opfølgning over for flere medlemsstater gennem administrative dialoger eller EU Pilot-dialoger.

²¹ Artikel 20 i den europæiske forordning om mediefrihed finder anvendelse fra den 8. maj 2027.

²² På nuværende tidspunkt har flere medlemsstater meddelt Kommissionen, at de har gennemført direktivet fuldt ud, mens flere andre er nået langt i lovgivningsprocessen.

²³ Som supplement til direktivet tilskynder henstillingen om bekæmpelse af SLAPP fra 2022 medlemsstaterne til at udarbejde en bredere ramme for beskyttelsesforanstaltninger, der også omfatter nationale sager og alle retsområder samt uddannelse, oplysningsaktiviteter, støtte til ofre og dataindsamling.

retning af at begrænse anvendelsen af injurielovgivningen i sager, der kan have en afskrækkende virkning på den offentlige debat og deltagelse. I maj 2026 afholdt Kommissionen et arrangement på højt plan for at indvie den fornyede ekspertgruppe mod SLAPP og indlede revisionen af henstillingen om bekæmpelse af SLAPP. Som det også blev fremhævet i de tidligere rapporter har mange medlemsstater allerede taget konkrete skridt til at behandle SLAPP-sager, bl.a. gennem uddannelse, bevidstgørelse og støtteinitiativer for journalister og menneskerettighedsforkæmpere, som udsættes for sådanne sager. Som der også er givet tilsagn om i det europæiske demokratiskjold, vil Kommissionen fortsat støtte bedre rammevilkår og bedre sikkerhed for journalister og nyhedsformidling af høj kvalitet, bl.a. ved at ajourføre sin [henstilling om journalisters sikkerhed](#).

En strategisk ramme til støtte for og styrkelse af civilsamfundet

Kommissionen har også vedtaget sin første [EU-strategi for civilsamfundet](#), som anerkender civilsamfundets afgørende rolle med hensyn til at værne om EU's værdier, herunder retsstatsprincippet, og fastlægger rammer for et åbent, sikkert og gunstigt civilt råderum. Strategien indeholder konkrete forpligtelser inden for et gensidigt forstærkende sæt af foranstaltninger, der skal: styrke samarbejdet med civilsamfundet, beskytte og støtte civilsamfundet og sikre tilstrækkelig, bæredygtig og gennemsigtig finansiering. I strategien foreslås foranstaltninger på EU-plan og nationalt plan i tæt samarbejde med partnere, civilsamfundsorganisationer og medlemsstater.

Nye regler til at styrke bekæmpelsen af korruption

Direktivet [om bekæmpelse af korruption](#) trådte i kraft den 31. maj 2026 og var en vigtig milepæl med henblik på at beskytte vores demokratier, økonomier og institutioner mod korruptionens skadelige virkninger. Med de nye regler fastlægges en moderne og harmoniseret ramme for at forebygge, afsløre og sanktionere korruption i EU. Kommissionen vil støtte medlemsstaterne i at overholde fristen for gennemførelse af de relevante bestemmelser senest den 1. juni 2028²⁴. Desuden planlægger Kommissionen at vedtage en **EU-strategi til bekæmpelse af korruption** i år, med henblik på at strømline og bedre koordinere indsatsen mod korruption i EU. EU-netværket til bekæmpelse af korruption fungerer fortsat som et forum for samarbejde og udveksling af god praksis til støtte for indsatsen på EU-plan med henblik på at fremme integriteten og bekæmpe korruption²⁵.

Digitalisering med henblik på mere effektive, modstandsdygtige og sikre retssystemer

[DigitalJustice@2030-strategien](#) og [strategien for uddannelse af retsvæsenets aktører 2025-2030](#), der blev vedtaget i november 2025, har til formål at fremskynde digitaliseringen af de nationale retssystemer for at gøre EU's retssystemer mere effektive, modstandsdygtige og sikre. Konkrete foranstaltninger omfatter forbedring af fuld digital adgang til retspraksis, forbedring af videokonferencer og gennemførelse af fuldt digitale grænseoverskridende retssager. Dette skal sikre, at domstolene kan yde hurtigere og mere effektiv retsbeskyttelse, hvilket øger væksten og styrker konkurrenceevnen og letter presset på de nationale retssystemers budgetter. Udnyttelse af dette digitaliseringspotentiale kræver, at retsvæsenets aktører tilegner sig de relevante færdigheder, den nødvendige viden og bevidsthed.

Styrkelse af demokratiet, de grundlæggende rettigheder og den finansielle integritet i EU

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2026/1021 om bekæmpelse af korruption.

²⁵ Der blev afholdt to møder i rapporteringsperioden, i oktober 2025 og juni 2026. Disse drøftelser bidrog til forberedelsen af den kommende strategi til bekæmpelse af korruption. Netværket samler repræsentanter for EU's medlemsstater, retshåndhævende myndigheder, civilsamfundet, internationale organisationer samt EU-institutioner og -agenturer.

Retsstatsprincippet og demokrati er gensidigt forstærkende værdier. Vedtagelsen af [det europæiske demokratiskjold](#) i november 2025 understreger hvor vigtige troværdige institutioner, frie og retfærdige valg, frie og uafhængige medier, der bidrager til informationsområdets integritet, samt et mulighedsskabende miljø for civilsamfundet er for et sundt demokrati. Det fremhæver Kommissionens stærke engagement i at styrke den demokratiske modstandsdygtighed i hele Unionen som en integreret del af dens vilje til at samarbejde med andre EU-institutioner og -organer, EU's medlemsstater, kandidatlande og potentielle kandidatlande samt partnere og borgere om at forsvare og værne om EU's værdier. Foranstaltningerne heri gennemføres gradvist frem mod 2027.

I årsberetningen for 2026 **om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder** er der fokus på den rolle, som uafhængige organer for grundlæggende rettigheder spiller, navnlig nationale menneskerettighedsinstitutioner, ligebehandlingsorganer og ombudsmandsinstitutioner. Disse statsbemyndigede aktører fremmer, beskytter og overvåger grundlæggende rettigheder på nationalt plan, støtter ofre og bidrager til international rapportering om menneskerettighederne. Med udgangspunkt i [strategien for chartret](#) og [midtvejsevalueringen heraf fra 2025](#) vil rapporten fremhæve deres rolle i de nationale ordninger for grundlæggende rettigheder og EU's politikudformning, herunder med hensyn til at beskytte retsstatsprincippet.

Beskyttelsen af Unionens finansielle interesser er også afgørende for at sikre tillid til EU-institutionerne og den bredere ramme for retsstatsprincippet. I den forbindelse er undersøgelsen af **EU's struktur til bekæmpelse af svig** gået i gang, idet alle relevante aktører aktivt deltager i at finde løsninger, der kan styrke beskyttelsen af Unionens finansielle interesser. Undersøgelsen har fokus på at øge den afskrækkende virkning, styrke synergier og effektivitet og undgå overlappning i hele cyklussen for bekæmpelse af svig, fra forebyggelse og påvisning til undersøgelse, korrektion, sanktionering og tilbagesøgning.

Fremme af retsstatskulturen

Det er et centralt mål for Kommissionen at øge bevidstheden om retsstatsprincippet som fundamentet for velfungerende demokratiske samfund blandt europæiske borgere, nationale myndigheder og relevante interessenter. I maj 2026 lancerede Kommissionen ["Protect What Matters"-kampagnen](#), der fokuserer på demokratiske principper og har til formål at øge bevidstheden om de kerneværdier, der har relevans for retsstatsprincippet, herunder mediefrihed. Flere medlemsstater gennemførte initiativer for at øge bevidstheden om retsstatsprincippet, herunder "Retsstatsugen" i Nederlandene og Belgien for at tilskynde til offentlig debat²⁶.

Retsstatsprincippet i centrum for udvidelsesprocessen og foranstaltninger udadtil

EU understreger fortsat sit uforbeholdne tilsagn om at forsvare de demokratiske principper og retsstatsprincippet, navnlig i lyset af Ruslands igangværende angrebskrig mod Ukraine, som er en åbenlys krænkelse af folkeretten. Retsstatsprincippet er afgørende for demokratisk modstandsdygtighed og for at imødegå eksterne trusler såsom udenlandsk informationsmanipulation og indblanding. I sine foranstaltninger udadtil søger EU at støtte retsstatsprincippet gennem dialog og samarbejde med partnerlande, navnlig i sine naboregioner.

Kernen i **EU's udvidelsespolitik** er de såkaldte "grundprincipper" – konsolidering af demokratiske strukturer, opretholdelse af retsstatsprincippet og beskyttelse af grundlæggende

²⁶ Disse eksempler på god praksis blev udvekslet i forbindelse med mødet mellem de nationale kontaktpunkter om retsstatsprincippet den 23. oktober 2025.

rettigheder²⁷. Fremskridt på disse områder vurderes nøje i Kommissionens årlige udvidelsespakke, hvor konkrete og holdbare reformer tjener som forbillede for fremskridt i forhandlingerne. EU arbejder fortsat tæt sammen med Europarådet (herunder Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Venedigkommissionen, CEPEJ²⁸, og GRECO²⁹) og OECD's antikorrupsionsnetværk for at støtte udvidelsespартnerne med tilpasningen til europæiske standarder og sikre, at reformerne er både troværdige og varige.

EU vil gradvist integrere yderligere udvidelsespартnerne i rapporten om retsstatsituationen ud over de fire, der allerede er omfattet, efterhånden som de gør fremskridt i den formelle tiltrædelsesproces. Denne tilgang styrker forventningen om, at høje retsstatsstandarder ikke blot er forudsætninger for tiltrædelse, men også en integreret del af EU-medlemskabet.

Retsstatsprincippet er også et centralt element for **vigtige EU-støttemekanismer**, herunder reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan, reform- og vækstfaciliteten for Moldova og Ukraine-faciliteten. Generel adgang til disse hidtil usete finansieringsinstrumenter er betinget af, at retsstatsprincippet overholdes, og udbetalinger afhænger af gennemførelsen af en reformdagsorden, der lever op til de grundlæggende principper. Hvad angår den næste FFR, er et af hovedmålene for det nye instrument for [et globalt Europa](#) at fremme og værne om Unionens værdier og interesser på verdensplan. Instrumentet vil fortsat støtte civilsamfundsorganisationer, menneskerettigheder og demokrati i udlandet med finansiering under både dets geografiske og globale søjler og med et klart fokus på god regeringsførelse og retsstatsprincippet. Det vil fortsat være muligt at afbryde finansieringen under Et globalt Europa i tilfælde af forringelse af demokratiet, menneskerettighederne eller retsstatsforholdene.

For så vidt angår udvidelsespартnerne vil ekstern støtte fortsat fremme retsstatsprincippet, de grundlæggende rettigheder og demokratiet som en del af de grundlæggende krav i tiltrædelsesprocessen gennem præstationsbaserede vækstplaner, der belønner fremskridt, som gøres med hensyn til centrale reformer, med det formål at sikre, at udvidelsespартnerne fortsat er sikkert på vej mod europæisk integration.

EU fortsætter med at styrke sit engagement i **internationale retlige standarder** gennem sin løbende evaluering under FN's konvention mod korruption og sin tiltrædelsesproces til den europæiske menneskerettighedskonvention. Dette bredere engagement i en regelbaseret international orden afspejles også i den fortsatte støtte til Den Internationale Straffedomstol for at sikre, at de ansvarlige for de alvorligste internationale forbrydelser drages til ansvar.

2.4 EU's indsats for at imødegå overtrædelser af retsstatsprincippet

Ud over sin forebyggende og dialogbaserede tilgang omfatter EU's værktøjskasse vedrørende retsstaten også flere instrumenter til at imødegå overtrædelser af retsstatsprincippet, herunder traktatbrudsprocedurer, proceduren fastsat i artikel 7 i TEU og værktøjer til at beskytte EU-budgettet.

Reaktion på udfordringer vedrørende retsstatsprincippet

Kommissionen har fortsat med at fungere som traktaternes vogter ved at indlede traktatbrudsprocedurer for at imødegå overtrædelser af retsstatsprincippet. Samtidig har **Den Europæiske Unions Domstol** videreudviklet sin retspraksis om retsstatsprincippet. Dette

²⁷ Disse er fortsat hjørnestenen i tiltrædelsesforhandlingerne, som understreget i den reviderede udvidelsesmetode, der fremgår af COM(2020) 57 final.

²⁸ Europarådets Europæiske Kommission for et effektivt retsvæsen.

²⁹ Sæmmenslutningen af Stater mod Korruption.

omfattede afgørelser vedrørende princippet om effektiv retsbeskyttelse og EU-rettens forrang³⁰, procedurerne for udnævnelse af dommere³¹ og afgørelser truffet af nationale domstole, som ikke anses for at være uafhængige³². I en skelsættende dom fastslog Domstolen, at Ungarns anti-LGBTIQ+-lovgivning var i strid med lovgivningen om det indre marked, flere grundlæggende rettigheder fastsat i chartret samt artikel 2 i TEU³³. Dette er første gang, Domstolen har fastslået, at der var tale om en tilsidesættelse af artikel 2, hvori de værdier, som Den Europæiske Union bygger på, herunder retsstatsprincippet, er stadfæstet.

Anvendelsen af **mekanismen fastsat i artikel 7 i TEU** bør fortsætte, også i en fremtidig udvidet Union³⁴. Proceduren fastsat i artikel 7, stk. 1, i TEU, som gør det muligt for Rådet at fastslå, at der er en klar fare for en grov overtrædelse af EU's værdier, og at følge op på sådanne risici, fortsætter med hensyn til Ungarn. Rådet havde en statusdrøftelse i juni 2026, hvor Ungarn redegjorde for sine planer og konkrete skridt til at imødekomme de betænkeligheder, der var rejst i Europa-Parlamentets begrundede forslag og af medlemsstaterne på tidligere rådssamlinger.

Beskyttelse af EU-budgettet mod tilsidesættelser af retsstatsprincippet

Effektiv økonomisk forvaltning kan kun garanteres, når offentlige myndigheder handler i overensstemmelse med loven, når overtrædelser efterforskes og retsforfølges ordentligt, og når vilkårlige eller ulovlige handlinger fra offentlige myndigheders side er underlagt retligt tilsyn.

Forordningen om konditionalitet er et vigtigt redskab til beskyttelse af EU-budgettet mod tilsidesættelser af retsstatsprincipperne. De beskyttelsesforanstaltninger, der blev vedtaget af Rådet i december 2022 efter proceduren indledt af Kommissionen mod Ungarn i henhold til forordningen om konditionalitet, gælder stadig. Kommissionen er i dialog med de ungarske myndigheder om de tiltag, der skal træffes for at imødekomme de relevante betænkeligheder. Den nye ungarske genopretnings- og resiliensplan, som Rådet godkendte den [12. juli 2026], indeholder retsstatsrelaterede milepæle for revision og kontrol med henblik på effektivt at beskytte Unionens finansielle interesser. Den **horisontale grundforudsætning** i forordningen om fælles bestemmelser er et andet vigtigt redskab til at sikre, at chartret om grundlæggende rettigheder respekteres, når medlemsstaterne anvender EU-midler.

Gennem deres arbejde med at beskytte Unionens finansielle interesser yder **Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)** og **Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF)** et afgørende bidrag til at beskytte EU-budgettet, opretholde retsstatsprincippet og bekæmpe korruption. Siden EPPO blev oprettet i oktober 2017 som en mekanisme for forstærket samarbejde, har flere medlemsstater gradvist tilsluttet sig³⁵. Den 29. maj 2026 meddelte

³⁰ Dom af 18. december 2025, sag C-448/23, hvorved Domstolen fastslog, at den polske forfatningsdomstol havde tilsidesat princippet om effektiv retsbeskyttelse og set bort fra principperne om forrang, autonomi, effektivitet og ensartet anvendelse af EU-retten. Domstolen fastslog også, at den polske forfatningsdomstol ikke udgør en uafhængig og upartisk domstol på grund af alvorlige uregelmæssigheder, som ugyldiggjorde udnævnelsen af tre af dens dommere i december 2015 og af dens formand i december 2016.

³¹ Dom af 24. marts 2026, sag C-521/21, hvorved Domstolen fastslog, at en uregelmæssighed, der er begået i forbindelse med udnævnelsen af en dommer ikke i sig selv er tilstrækkelig til at fastslå, at den pågældende dommer ikke er uafhængig.

³² Dom af 4. september, sag C-225/22, hvorved Domstolen fastslog, at en national domstol skal anse en afgørelse for ugyldig, hvis den pågældende afgørelse er truffet af et retsligt organ i sidste instans, som ikke opfylder kravene fastlagt i EU-retten om uafhængighed og upartiskhed, hvor den omhandlede sag bliver hjemvist til en lavere retsinstans med henblik på fornyet behandling, og hvor en sådan konsekvens er afgørende for den processuelle situation, for at sikre EU-rettens forrang.

³³ Dom af 21. april 2026, sag C-769/22.

³⁴ Politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission 2024-2029.

³⁵ Forordning (EU) 2017/1939 (EPPO-forordningen) blev vedtaget i oktober 2017 af 20 medlemsstater som led i et forstærket samarbejde. Malta og Nederlandene tilsluttede sig i 2018 og Polen og Sverige i 2024.

Ungarn, at det havde til hensigt at deltage i EPPO, og den 10. juli vedtog Kommissionen en afgørelse, der bekræftede Ungarns deltagelse. Dette har også bredere konsekvenser for EPPO, idet EPPO-forordningen vil ophøre med at være en retsakt inden for rammerne af et forstærket samarbejde³⁶ og blive en del af gældende EU-ret. Dette indebærer også, at alle relevante gennemførelsesretsakter skal accepteres af kandidatlandene ved tiltrædelse af Unionen.

3. CENTRALE ASPEKTER AF RETSSTATSSITUATIONEN PÅ NATIONALT PLAN

Metodologien i rapporten om retsstatssituationen og henstillingerne

Vurderingen i landekapitlerne for hver medlemsstat og hvert udvidelsesland er udarbejdet i overensstemmelse med en fastlagt [metode](#), der er anvendt i tidligere udgaver af rapporten. For udvidelsespартnerne omfatter Kommissionens årlige udvidelsespakke status for forberedelsesgraden og fremskridtene med tilpasningen til EU-retten og europæiske standarder, herunder alle aspekter af retsstatsprincippet. Landekapitlerne om de udvalgte udvidelsespартnerne i rapporten om retsstatssituationen kan henvise til de retningslinjer, der er udstedt til dem i udvidelsesprocessen, og understrege komplementariteten mellem denne proces og rapporten om retsstatssituationen.

Landekapitlerne bygger på en kvalitativ vurdering, som Kommissionen selv har foretaget, og som fokuserer på en sammenfatning af den vigtigste udvikling siden juli 2025. I hvert landekapitel fokuseres der i analysen på emner, hvor der har været en betydelig udvikling, både positiv og negativ, eller hvor betydelige udfordringer, der blev konstateret i den foregående rapport, stadig findes. Med hensyn til emner, der er omfattet af henstillinger, indeholder analysen en kvalitativ vurdering af de fremskridt, som medlemsstaterne har gjort med hensyn til at gennemføre henstillingerne fra 2025³⁷. Henstillingerne i denne årsrapport for 2026 er baseret på en grundig vurdering af situationen med hensyn til de største udfordringer. Formålet med dem er at støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at gøre fremskridt med reformer på rapportens fire områder³⁸. Der er ingen henstillinger til udvidelseslandene i denne betænkning, da sådanne henstillinger fremsættes i forbindelse med den årlige udvidelsespakke.

Rapporten er resultatet af et tæt samarbejde og en tæt dialog med de nationale myndigheder. Rapporten bygger på input fra nationale myndigheder, internationale organisationer og relevante interessenter samt Kommissionens egen dataindsamling³⁹. Alle kilder, der er anvendt som grundlag for vurderingen, er behørigt dokumenterede i hvert landekapitel⁴⁰.

³⁶ I henhold til protokol nr. 21 og nr. 22 til traktaterne deltager Irland og Danmark i princippet ikke i foranstaltninger, der vedtages på området med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Dette berører ikke Irlands mulighed for at meddele sin hensigt om det modsatte i medfør af artikel 4 i protokol nr. 21.

³⁷ Afhængig af de fremskridt, der er gjort med de forskellige underdele af hver henstilling, og af, om henstillingerne blev videreført fra 2025-rapporten, har Kommissionen i hvert enkelt tilfælde afgivet en konklusion ved hjælp af følgende kategorier: ingen (yderligere) fremskridt, begrænsede (yderligere) fremskridt, visse (yderligere) fremskridt, betydelige (yderligere) fremskridt og fuld gennemførelse.

³⁸ De principper, på grundlag af hvilke henstillingerne blev udarbejdet, er de samme som tidligere år (se COM(2022) 500, s. 3). Henstillingerne berører ikke eventuelle foranstaltninger, som Kommissionen måtte indlede i henhold til andre retsakter.

³⁹ F.eks. indeholder EU's resultattavle for retlige anliggender sammenlignelige og pålidelige data om retssystemernes effektivitet, kvalitet og uafhængighed i EU-medlemsstaterne. Dens formål er at bistå EU og medlemsstaterne med at forbedre effektiviteten af deres nationale retssystemer.

⁴⁰ De anvendte kilder omfatter skriftlige input fra medlemsstaterne, bidrag modtaget under den målrettede høring af interessenter, oplysninger udarbejdet af internationale organisationer såsom Europarådet, OECD og FN samt input modtaget under landebesøg. Oplysninger fra de anvendte kilder tages behørigt i betragtning under

Myndighederne i medlemsstaterne og udvidelseslandene blev opfordret til at give skriftlige input og deltage i særlige landebesøg⁴¹. En målrettet høring af interessenter gav også værdifulde tværgående og landespecifikke bidrag⁴². Europarådet gav et overblik over sine seneste udtalelser og rapporter⁴³. Forud for vedtagelsen af denne rapport har nationale myndigheder fået mulighed for at fremlægge faktuelle opdateringer af deres landekapitel. Den vedtagne rapport danner grundlag for Kommissionens efterfølgende drøftelser med de nationale regeringer og parlamenter.

3.1 Retssystemer

Effektive, velfungerende og uafhængige retssystemer er bydende nødvendige for anvendelsen og håndhævelsen af både EU-lovgivning og national lovgivning. Retsvæsenets uafhængighed er afgørende for at sikre retfærdig rettergang og effektiv retsbeskyttelse af individuelle rettigheder⁴⁴, mens adgang til uafhængige domstole og domstolsprøvelse udgør et centralt element i retsstatsprincippet.

Når medlemsstaterne udformer og gennemfører reformer af deres retssystemer, skal de fuldt ud opfylde de krav, der er fastlagt i EU-retten og EU-Domstolens retspraksis. De bør også tage europæiske standarder, som er udarbejdet af Europarådet og Venedigkommissionen, i betragtning, herunder sidstnævntes ajourførte tjekliste over retstatskriterier, der blev vedtaget i december 2025. Europæiske retlige netværk og sammenslutninger spiller en vigtig rolle med hensyn til at fremme og beskytte retsstatsprincippet og bidrager til udviklingen af europæiske standarder⁴⁵. Advokater og advokatsammenslutninger yder også et væsentligt bidrag til retsstatsprincippet, ligesom notarer.

Opfattelser af retsvæsenets uafhængighed i EU

Som det fremgår af EU's resultattavle for retlige anliggender 2026, viser Eurobarometerundersøgelser, der blev gennemført i 2026, at opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed blandt den brede offentlighed er steget eller forblevet stabil i 17 medlemsstater i forhold til 2025, mens den er faldet i ti medlemsstater⁴⁶. Opfattelsen af uafhængighed blandt virksomhederne er steget eller forblevet stabil i 18 medlemsstater i forhold til 2025, mens den er faldet i ni medlemsstater⁴⁷. I [Danmark](#), [Finland](#), [Østrig](#), [Sverige](#), [Nederlandene](#), [Tyskland](#), [Luxembourg](#) og [Irland](#) er opfattelsen af uafhængighed fortsat særlig høj blandt den brede offentlighed eller virksomhederne (over 75 %), mens den fortsat er meget lav i [Kroatien](#) og

hensyntagen til deres pålidelighed og relevans. Disse kilder ligger til grund for Kommissionens vurdering, men Kommissionens konklusioner forbliver dens eget ansvar.

⁴¹ Medlemsstaternes input kan findes her: https://commission.europa.eu/publications/2026-rule-law-report-input-member-states-and-enlargement-countries_en. Oplysninger om landebesøgene findes i landekapitlerne. Under disse landebesøg, der blev afholdt online og fysisk, talte Kommissionen med medlemsstaternes nationale myndigheder, herunder retlige og uafhængige myndigheder, retshåndhævende myndigheder og andre interessenter såsom journalistorganisationer og civilsamfundet.

⁴² Interessenternes input kan findes her: https://commission.europa.eu/publications/2026-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation_en.

⁴³ Europarådets bidrag til rapporten om retsstatssituationen kan findes her: https://commission.europa.eu/document/b2e4463e-772f-46d3-af7a-92658e1fe48e_en.

⁴⁴ Artikel 19 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder.

⁴⁵ Såsom Det Europæiske Netværk af Domstolsadministrationer, Netværket af Præsidenterne for Den Europæiske Unions Øverste Domstole, Sammenslutningen af Statsråd og Forvaltningsdomstole i Den Europæiske Union, Rådet for Advokatsamfund i Europa og Europarådets Europæiske Kommission for et Effektivt Retsvæsen (CEPEJ), netværket af anklagemyndigheder eller tilsvarende funktioner ved medlemsstaternes øverste domstole – NADAL-netværket, og Rådet for notarer i Den Europæiske Union (CNUE).

⁴⁶ EU's resultattavle for retlige anliggender 2026, figur 48.

⁴⁷ EU's resultattavle for retlige anliggender 2026, figur 50.

[Bulgarien](#) (under 30 %). Hvad angår udvidelseslandene viser Eurobarometer-resultaterne, at opfattelsen af uafhængighed er meget lavt eller gennemsnitligt.

Domstolsråd og procedurer for udnævnelse og afskedigelse af dommere som centrale garantier for retsvæsenets uafhængighed

Procedurerne for udnævnelse og afskedigelse af dommere samt domstolsrådenes beføjelser og struktur er centrale for at bevare domstolenes uafhængighed. Hvor der findes domstolsråd, fungerer de som en stødpude mellem retsvæsenet og andre magtgrene på områder som udnævnelser, karriereudvikling og forvaltning af retssystemet⁴⁸. Europarådet har udarbejdet europæiske standarder for, hvordan disse råd bør udformes for effektivt at beskytte deres uafhængighed, herunder med hensyn til sammensætning⁴⁹. For at domstolsrådene kan fungere effektivt, skal de have tilstrækkelige ressourcer og administrativ uafhængighed.

Flere medlemsstater har gjort fremskridt med foranstaltningerne til at sikre domstolsrådenes uafhængighed og effektivitet. I [Nederlandene](#) foreslog regeringen at give retsvæsenet sit eget budget og at fjerne justits- og sikkerhedsministerens rolle i forbindelse med udnævnelsen af medlemmer af domstolsrådet. For [Spaniens](#) vedkommende blev der taget skridt til at fremme processen med at tilpasse udnævnelsesproceduren for dommermedlemmerne af domstolsrådet med vedtagelsen af Venedigkommissionens udtalelse om to alternative modeller. I [Portugal](#) vedtog domstolsrådet i lyset af de igangværende drøftelser om at styrke den retlige ramme en adfærdskodeks for sine medlemmer med henblik på at beskytte dets uafhængighed og troværdighed. I [Finland](#) er forfatningsændringer under forberedelse med henblik på yderligere at sikre retsvæsenets uafhængighed.

Hvad angår udvidelseslandene, vedtog parlamentet i [Nordmakedonien](#) en ny lov om domstolsrådet med henblik på at bringe den i overensstemmelse med europæiske standarder. I [Serbien](#) fjernede lovændringer nogle af de eksisterende garantier til beskyttelse af anklagemyndighedens autonomi og retsvæsenets uafhængighed, hvilket hæmmede gennemførelsen af forfatningsreformen af 2023. Efterfølgende bekræftede Venedigkommissionen, at Serbien havde imødekommet en betydelig del af dens henstillinger vedrørende disse ændringer.

Samtidig er der fortsat betænkeligheder med hensyn til domstolsrådet i [Bulgarien](#), da der ikke er taget skridt til at løse de mangeårige problemer med rådets sammensætning og funktionsmåde. I [Estland](#) vedtog parlamentet reformen af rådet, hvor der ikke tages hensyn til europæiske standarder. I [Slovakiet](#) er et forslag til ændring af forfatningen og loven om domstolsrådet, som begrænser grundene til afskedigelse af medlemmer af domstolsrådet, under behandling i lovgivningsprocessen.

Procedurerne for udnævnelse og afskedigelse af dommere er afgørende for retsvæsenets uafhængighed og for offentlighedens opfattelse. EU-Domstolen har fastslået, at retsvæsenets uafhængighed kræver, at betingelserne og reglerne for udnævnelse af dommere skal være tilstrækkelige til at forhindre begrundet tvivl om, hvorvidt dommere er uimodtagelige for påvirkninger udefra⁵⁰. I flere medlemsstater er der en igangværende indsats for at forbedre procedurerne for udnævnelse af dommere, herunder som opfølgning på henstillingerne fra 2025. I [Grækenland](#) er retsvæsenet for første gang inddraget i udnævnelser til de højeste

⁴⁸ EU-Domstolen har anerkendt, at når et domstolsråd deltager i en udnævnelsesproces, der involverer politiske organer, kan det bidrage til at gøre denne proces mere objektiv. Se f.eks. dom af 2.3.2021, sag C-824/18, AB m.fl. (Udnævnelse af dommere ved øverste domstol – søgsmål).

⁴⁹ Se navnlig Europarådets henstilling CM/Rec(2010)12.

⁵⁰ Se domme, herunder dom af 15. juli 2021, C-791/19, Kommissionen mod Polen, af 20. april 2021, C-896/19, Repubblica og Il-Prim Ministru og af 2. marts 2021, C-824/18, AB m.fl. (Udnævnelse af dommere til den øverste domstol).

stillinger i retssystemet. I [Slovenien](#) overdrog den nye dommerlov beføjelsen til at udnævne højsteretsdommere fra parlamentet til domstolsrådet. I [Letland](#) tages der skridt til at indføre garantier, der beskytter proceduren for udnævnelse af dommere ved højsteret mod utilbørlig indflydelse. Selv om der ikke var planer om at ændre indstillingssystemet for lægdommere i [Sverige](#), undersøger Lægdommerforeningen foranstaltninger til at styrke deres funktion i domstolene.

I andre medlemsstater skrider reformerne af procedurerne for udnævnelse af dommere langsomt frem, og der er fortsat bekymring med hensyn til, om der tages hensyn til europæiske standarder ved udnævnelse af dommere. I [Malta](#) fortsatte den politiske debat om udnævnelsen af højsteretspræsidenten, men reformer med henblik på at inddrage retsvæsenet i processen er stadig ikke gennemført. I [Finland](#) er der taget begrænsede skridt med hensyn til spørgsmålet om udnævnelsen af lægdommere. I [Bulgarien](#) giver den udbredte anvendelse af forflyttelser fortsat anledning til bekymring, da den kan have en negativ virkning for forflyttede dommere og anklagere, der risikerer, at deres forflyttelser bringes til ophør. I [Albanien](#) blev screeningen af alle dommere og anklagere fuldt afsluttet efter afslutningen af appelfasen, hvilket yderligere styrkede retsvæsenets uafhængighed, ansvarlighed og integritet i hele retsvæsenet.

Ifølge europæiske standarder er kritik af retsafgørelser et normalt aspekt af den demokratiske debat, men den udøvende og den lovgivende magt bør undgå kritik, der undergraver retsvæsenets uafhængighed eller offentlighedens tillid til retsvæsenet⁵¹. Der er blevet påpeget udfordringer i denne henseende i både medlemsstater og udvidelseslande. I [Albanien](#) er retsvæsenet fortsat modstandsdygtigt, men forsøg på at øve utilbørlig indflydelse på retsinstitutionerne og personlige angreb på dommere og anklagere fortsatte. I [Montenegro](#) har domstols- og anklagerådet etableret indberetningsmekanisme for tilfælde af utilbørlig indflydelse, men kritik og angreb rettet mod anklagemyndighederne og deres afgørelser er fortsat. I [Serbien](#) steg det politiske pres på retsvæsenet og anklagemyndigheden betydeligt, og de statslige organers opfølgning var begrænset.

Anklagemyndighedens selvstændighed og uafhængighed

Selv om strukturen for de nationale anklagemyndigheder varierer fra medlemsstat til medlemsstat, er institutionelle garantier nødvendige for at sikre anklagemyndighedens autonomi, så den kan handle uden indblanding⁵². Denne autonomi er afgørende for håndhævelsen af både national og europæisk strafferet.

Der er sket fremskridt med reformerne for at styrke de institutionelle garantier for anklagemyndigheden i forskelligt tempo i flere medlemsstater. I [Bulgarien](#) vedtog parlamentet ændringer med henblik på at indføre automatisk retslig prøvelse af anklagemyndighedens afgørelser i tilfælde af indstilling eller suspension af efterforskninger af korruptionsrelaterede forbrydelser. Desuden er der vedtaget en ny lov for at løse proceduremæssige spørgsmål, der stadig påvirker den fulde operationalisering af mekanismen for rigsadvokatens effektive ansvarlighed og strafferetlige ansvar, mens der blev udpeget en ny ad hoc-anklager til efterforskning af rigsadvokaten. I [Spanien](#) er et lovforslag om at styrke statutten for rigsadvokaten ved at adskille rigsadvokatens embedsperiode fra regeringens embedsperiode under behandling i parlamentet. I [Cypern](#) er den igangværende reform af lovkontoret, som omfatter planer om oprettelse af en rigsadvokatur og indføre en effektiv prøvelse af afgørelser om ikke at retsforfølge eller om at indstille sager, fortsat under behandling i parlamentet. I [Østrig](#) forelagde regeringen et lovforslag om oprettelse af en forbundsanklagemyndighed til

⁵¹ Europarådet, henstilling fra Ministerkomitéen til medlemsstaterne om dommeres: uafhængighed, effektivitet og ansvar, 17. november 2010, CM/Rec(2010)12, punkt 18.

⁵² Se dokumentet Compilation of Venice Commission Opinions and Reports Concerning Prosecutors [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-PI\(2022\)023-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-PI(2022)023-e).

offentlig høring med henblik på at adskille anklagemyndigheden fra dens nuværende hierarkiske underordningsforhold under justitsministeriet. I [Polen](#) er der taget begrænsede yderligere skridt, der skal adskille justitsministerens kontor fra anklagemyndighedens og til at sikre anklagemyndighedens funktionelle uafhængighed af regeringen.

Der er også konstateret eller fortsat udfordringer på nogle områder. I [Slovakiet](#) forblev den retlige ramme, som giver rigsadvokatens beføjelse til at annullere endelige afgørelser truffet af anklagere med lavere rang, uændret. I [Ungarn](#) giver udvælgelsesproceduren vedrørende rigsadvokaten kombineret med anklagemyndighedens hierarkiske struktur anledning til en risiko for utilbørlig politisk indblanding i konkrete sager.

I [Montenegro](#) har regeringen vedtaget forfatningsændringer, der tager sigte på at styrke domstols- og anklagerådernes uafhængighed. I [Nordmakedonien](#) vedtog parlamentet nye ændringer af loven om rådet af offentlige anklagere for at styrke anklagemyndighedens selvstændighed, men der er behov for yderligere revisioner. I [Serbien](#) er der fortsat betænkeligheder med hensyn til anklagemyndighedens autonomi, og effektiviteten og fortroligheden af strafferetlige efterforskninger hæmmes af mangler i lovgivningen og praksis.

Sikring af ansvarlighed og beskyttelse af uafhængighed i disciplinærsager

Som stadfæstet i EU-Domstolens retspraksis må disciplinærsager ikke anvendes som en form for politisk kontrol med retsvæsenet⁵³. Beskyttelsesforanstaltninger skal omfatte klare regler, som definerer, hvad der udgør en disciplinærforsøelse, og hvilke sanktioner der skal anvendes. Disciplinærsager bør føres af et uafhængigt organ, respektere retten til forsvar og kunne indbringes for domstolene⁵⁴.

Flere medlemsstater styrkede garantierne i disciplinærsager. I [Tjekkiet](#) fungerer den nye disciplinærsagsprocedure i to instanser for dommere, anklagere og fogeder efter det oplyste godt. I [Slovenien](#) blev det disciplinære system for dommere revideret med ændringerne af loven om domstolsadministrationen og en ny dommerlov med mere præcise definitioner og proceduremæssige ændringer.

I nogle medlemsstater giver disciplinærsager vedrørende dommere anledning til forskellige udfordringer. I [Rumænien](#) følte nogle dommere og anklagere fortsat et ubehørigt pres, og deres faglige organisationer udsendte offentlige erklæringer med krav om, at det disciplinære pres mod dommere og anklagere, der udøver deres ret til ytringsfrihed, bringes til ophør. Desuden blev dommere erklæret inhabile af kassationsdomstolen som følge af deres hensigt om at forelægge Den Europæiske Unions Domstol spørgsmål. I [Slovakiet](#) er reformen af disciplinærsager for dommere, anklagere, fogeder og notarere, som øger domstolsrådets beføjelser i forhold til retsvæsenet, genstand for forfatningsmæssig prøvelse.

Bestræbelser på at forbedre kvaliteten og effektiviteten af retsvæsenet

Retssystemet har brug for tilstrækkelige ressourcer for at fungere effektivt. Dette omfatter at foretage de nødvendige investeringer i fysisk og teknisk infrastruktur og sikre velkvalificeret, uddannet og tilstrækkeligt aflønnet personale. Medlemsstaterne har fortsat med at investere i deres retssystemer, ofte på trods af en restriktiv budgetsituation, i flere tilfælde med EU-støtte via deres genopretnings- og resiliensplaner.

⁵³ Domstolen har mindet om dette princip i sager vedrørende disciplinærafdelingen ved den polske øverste domstol (dom af 5. juni 2023, C-204/21, Kommissionen mod Polen) og det rumænske retsinspektorat (dom af 11. maj 2023, sag 817/21, *Inspekția Judiciară*, og af 18. maj 2021, C-83/19 m.fl., *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* m.fl. mod *Inspekția Judiciară* m.fl.).

⁵⁴ Domstolens dom af 25. juli 2018, *LM*, C-216/18 PPU, præmis 67.

I [Tyskland](#) er der med den nye pagt for retsstaten og en fælles kampagne for at tiltrække kvalificeret personale taget betydelige skridt til at øge retsvæsenets ressourcer og tackle udfordringer med ansættelser. I [Belgien](#) vedtog parlamentet en lov, der skal gøre stillinger i retsvæsenet mere attraktive ved i højere grad at tilpasse ansættelsesvilkårene til vilkårene for tjenestemænd uden for retsvæsenet. I [Nederlandene](#) modtager retsvæsenet øgede bevillinger fra 2027 for at forbedre arbejdsvilkårene i retsvæsenet og afhjælpe personalemangel. I [Grækenland](#) har rekrutteringen af anklagere til formål at afhjælpe personalemangel. Tilstrækkelige ressourcer er dog fortsat en tilbagevendende udfordring, som f.eks. i [Portugal](#), hvor rekrutteringer til dommer- og anklagerstillinger er i gang, men hvor der fortsat er bekymring over manglen på ikke-retsligt personale og de forværrede forhold og sikkerheden på domstolene og anklagemyndighedens fysiske lokaliteter. I [Estland](#) er arbejdsbyrderne i retsvæsenet fortsat en udfordring, mens der er iværksat udvælgelsesprøver for at besætte ledige stillinger.

Lønniveauet for dommere kan påvirke domstolene uafhængighed og er også relevant for dommerhvervets tiltrækningskraft⁵⁵. I [Sverige](#) indgik Domstolsstyrelsen og dommernes fagforening en ny overenskomst, som præciserer eksisterende garantier og indfører yderligere foranstaltninger til støtte for domstolene uafhængighed for så vidt angår dommernes lønsystem. I [Ungarn](#) er lønningerne i retssystemet blevet yderligere hævet, mens der ikke er truffet foranstaltninger for at sikre, at sådanne forhøjelser gennemføres på en struktureret måde.

Digitalisering kan styrke medlemsstaternes retssystemer og gøre dem mere tilgængelige, effektive, modstandsdygtige og klar til at imødegå nuværende og fremtidige udfordringer. Digitaliseringsinitiativer skred fortsat fremad i [Irland](#), [Grækenland](#), [Luxembourg](#), [Frankrig](#), [Slovenien](#) og [Estland](#). I [Belgien](#), [Bulgarien](#), [Kroatien](#), [Tyskland](#), [Italien](#), [Portugal](#) og [Finland](#), er der, selv om projekter til forbedring af digitaliseringsgraden skrider fremad, stadig en række mangler og udfordringer. I nogle medlemsstater halter gennemførelsen dog stadig bagefter. I [Tjekkiet](#) var bestræbelserne på at digitalisere retssystemet fortsat ramt af forsinkelser, og interessenter bemærkede manglende interoperabilitet mellem systemer for forskellige retter og den ofte ufuldstændige eller inkonsekvente offentliggørelse af retsafgørelser online. I [Malta](#) er der grænser for, hvor hurtigt investeringerne i digitalisering af retsvæsenet går, og en række systemer mangler stadig at blive implementeret. I [Spanien](#) fortsatte arbejdet med yderligere at styrke den høje grad af digitalisering af retsvæsenet, mens den begrænsede interoperabilitet mellem nationale og regionale sagsstyringssystemer fortsat er en udfordring.

[Albanien](#), [Montenegro](#) og [Nordmakedonien](#) står fortsat over for udfordringer med at sikre tilstrækkelige menneskelige ressourcer i retsvæsenet. I [Serbien](#) er implementeringen af IT-løsningen til det nye sagsstyringssystem for anklagemyndigheden i gang.

Et effektivt retssystem håndterer sin sagsbyrde og sit efterslæb af sager og træffer sine afgørelser uden unødigt forsinkelse. Dette er afgørende for beskyttelsen af rettigheder, retssikkerheden og offentlighedens tillid. Urimeligt langvarige retssager og sagsefterslæb kan også påvirke erhvervsklimaet negativt. I nogle medlemsstater gennemføres der foranstaltninger for at forbedre effektiviteten. I [Kroatien](#) er der taget nogle skridt til at forbedre retsvæsenets effektivitet, mens sagsefterslæb og retssagernes varighed fortsat giver anledning til alvorlig bekymring. I [Grækenland](#) omfatter bestræbelserne på at aflaste de civile domstole og reducere forsinkelserne overdragelse af sager, hvor der ikke foreligger en tvist, til advokater og notarer, digital offentliggørelse af testamenter og ændringer af den civile retsplejelov. I [Spanien](#) viser gennemførelsen af den nye lov om retsvæsenets effektivitet allerede positive resultater, selv

⁵⁵ Domstolens dom af 25. februar 2025 i de forenede sager C-146/23 og C-374/23, hvor Domstolen præciserede, at detaljerede regler for fastsættelse af dommers løn i henhold til artikel 19, stk. 1, TEU skal være objektive, forudsigelige, stabile, gennemsigtige og fastsat ved lov.

om det er forbundet med udfordringer i forhold til ressourcer og ensartet gennemførelse på tværs af regionerne. I [Frankrig](#) overvejes reformer for at forbedre retssystemets effektivitet, mens interessenterne udtrykker bekymring for, at disse kan udgøre en begrænsning af retten til at påklage afgørelser.

Mens der er registreret forbedringer i nogle medlemsstater med hensyn til retssagernes varighed, f.eks. i [Rumænien](#), tilbagestår der mangeårige udfordringer i andre medlemsstater. I [Belgien](#) og [Portugal](#) er foranstaltninger vedrørende fremskyndede procedurer ved domstolene stadig under behandling. I [Italien](#) fortsatte den positive tendens med hensyn til reduktion af gennemløbstiden, men retssagernes varighed fortsat er et stort problem.

I [Nordmakedonien](#) fortsatte retssystemets effektivitet med at falde, idet sagernes varighed steg inden for næsten alle sagstyper med undtagelse af straffesager. I [Serbien](#) er retssystemets effektivitet i civil- og handelsretlige sager fortsat stabil, men der er en negativ tendens i straffesager, og store udfordringer med hensyn til behandlingen af forvaltnings- og forfatningsklager er ikke blevet adresseret.

Adgang til domstolsprøvelse og advokaters rolle i retssystemet

Advokater, advokatsammenslutninger, notarer og andre juridiske fagfolk er afgørende for hvor effektivt, retstatsprincippet fungerer. Som anerkendt af Domstolen udgør princippet om fortrolighed i forholdet mellem advokat og klient generelle principper i EU-retten, som er tæt forbundet med retten til forsvar og forsvarlig retspleje⁵⁶. I 2025 vedtog Europarådet konventionen om beskyttelse af advokatstanden, der for første gang kodificerer garantier med henblik på at sikre, at advokater kan handle uafhængigt af den udøvende magt og anden utilbørlig indflydelse⁵⁷.

Selv om advokaters uafhængighed i EU generelt er sikret, hvilket giver advokater mulighed for frit at udøve deres virksomhed med at rådgive og repræsentere deres klienter, er der fortsat en række udfordringer. I [Belgien](#) opfordrer advokater fortsat til yderligere proceduremæssige beskyttelser af deres uafhængighed og retten til fortrolighed mellem advokat og klient. I [Nederlandene](#) blev der foretaget ændringer af ordningen vedrørende visuel overvågning af samtaler mellem advokater og klienter i højsikkerhedsfængsler, hvilket gav anledning til bekymring blandt advokater.

Tilgængeligheden af retshjælp og størrelsen på retsafgifter kan have en stor indflydelse på adgangen til retsvæsenet. I flere medlemsstater tages der skridt til at forbedre retshjælpssystemet, f.eks. i [Letland](#), hvor adgangen til retshjælp i sager ved forfatningsdomstolen blev udvidet. I [Danmark](#) fortsatte Domstolsstyrelsen sit arbejde med revisionen af retshjælpssystemet, og i [Irland](#) er der taget yderligere skridt til at reducere omkostningerne ved retssager med den igangværende udarbejdelse af Civil Reform Bill, mens der blev offentliggjort en gennemgang af ordningen for retshjælp i civilretlige sager, og der planlægges en reform af retshjælpssystemet i straffesager. I [Bulgarien](#) har ændringer af reglerne om retshjælp fået lønniveauet for advokater til at stige. I mellemtiden blev drøftelserne i [Litauen](#) om lønniveauet for udbydere af retshjælp stillet i bero i 2026, og de planlagte nye funktioner i informationssystemet for retshjælp, der skal mindske den administrative byrde for udbydere af retshjælp, er planlagt til i år.

⁵⁶ Sag C-155/79, AM & S Europe Ltd mod Kommissionen, præmis 18-21, Sag C-550/07 P, Akzo Nobel Chemicals og Akros Chemicals mod Kommissionen, præmis 42-46 og 54, Sag C-694/20, Orde van Vlaamse Balies m.fl., præmis 26-30 og 34-36.

⁵⁷ CM(2024) 191-add1 final. I juni 2026 havde 24 EU-medlemsstater undertegnet konventionen.

3.2 *Rammer for bekæmpelse af korruption*

Korruption undergraver sikkerheden, fair konkurrence og velstand, svækker kvaliteten af offentlige tjenester, forvrider tildelingen af offentlige ressourcer og skaber mistillid til demokratiet, de offentlige institutioner og retsstaten hos borgerne. Korruption finder ofte sted i forbindelse med andre forbrydelser, herunder hvidvask af penge og narkotikahandel, og det er et af de vigtigste midler, som organiserede kriminelle grupper anvender til at infiltrere og påvirke institutioner og lovlige virksomheder. En samlet tilgang til bekæmpelse af korruption afhænger af en kombination af forebyggende og repressive foranstaltninger inden for en solid retlig og institutionel ramme samt effektiv efterforskning og retsforfølgning.

Befolkningens opfattelse af korruption i hele EU

Resultaterne af [korruptionsindekset](#) viser konsekvent, at otte ud af de 20 lande, der rangerer bedst internationalt, er EU-medlemsstater⁵⁸, samtidig med at der fortsat er forskelle⁵⁹. Udvidelsespartnerne scorer under gennemsnittet i denne rangordning⁶⁰. Eurobarometerundersøgelserne fra 2026 om korruption viser, at korruption fortsat er et alvorligt problem for borgere og virksomheder i EU. Ca. syv ud af ti europæere (71 %) mener, at korruption er udbredt i deres land, og næsten fire ud af ti europæere (48 %) mener, at korruptionsniveauet er steget i deres land. Kun 35 % af europæerne mener, at deres regerings bestræbelser på at bekæmpe korruption er effektive. Tilsvarende mener de fleste europæiske virksomheder (65 %), at problemet med korruption er udbredt i deres land, og kun ca. halvdelen (53 %) mener, at det er sandsynligt, at korrupte personer eller virksomheder bliver opdaget eller anmeldt til politiet eller anklagemyndigheden.

Styrkelse af de strategiske og retlige rammer for bekæmpelse af korruption og institutionernes kapacitet

Betydningen af at have effektive og koordinerede politikker til bekæmpelse af korruption anerkendes i folkeretten⁶¹. Nationale strategier hjælper medlemsstaterne med at følge en omfattende og sammenhængende tilgang, hvor indsatsen til bekæmpelse af korruption integreres på tværs af alle relevante politikområder. Med direktivet om bekæmpelse af korruption bliver det obligatorisk at vedtage dem senest i juni 2029. Næsten alle medlemsstater og udvidelseslandene har i øjeblikket nationale strategier til bekæmpelse af korruption og er i færd med at gennemføre dem⁶². [Irland](#) vedtog sin første strategi til bekæmpelse af korruption, [Italien](#) en ny, og [Spanien](#) sin første statslige plan for bekæmpelse af korruption.

For effektivt at bekæmpe korruption er der behov for både en stærk retlig ramme og uafhængige organer til at håndhæve den. Overordnet set er de retlige rammer i de medlemsstater og de udvidelseslande, der er omfattet af denne rapport, veludviklede, og der er iværksat eller

⁵⁸ Otte medlemsstater er i top-20, ligesom året før. Tre medlemsstater (Danmark, Finland og Sverige) scorer 80/100 eller derover på indekset, mens andre (Luxembourg, Nederlandene, Tyskland, Estland og Irland) scorer over 70/100.

⁵⁹ Scorer under 50 ses i Malta (49), Slovakiet (48), Kroatien (47), Rumænien (45), Bulgarien (40) og Ungarn (40).

⁶⁰ Scorer under 50 ses i Montenegro (46), Nordmakedonien (40), Albanien (39) og Serbien (33).

⁶¹ Parter til De Forenede Nationers konvention mod korruption (UNCAC) er forpligtet til i overensstemmelse med de grundlæggende principper i deres retssystemer at udvikle og gennemføre eller opretholde effektive, koordinerede politikker til bekæmpelse af korruption, der fremmer samfundets deltagelse og afspejler retsstatsprincipperne, god forvaltning af offentlige anliggender og offentlig ejendom, integritet, gennemsigtighed og ansvarlighed. Alle medlemsstater og EU er parter. I henhold til direktiv (EU) 2026/1021 om bekæmpelse af korruption skal medlemsstaterne have indført en national strategi for bekæmpelse af korruption senest den 1. juni 2029 (artikel 21).

⁶² I øjeblikket har 23 medlemsstater særlige strategier eller programmer til bekæmpelse af korruption, og næsten alle andre har elementer til bekæmpelse af korruption i andre nationale strategier og handlingsplaner.

planlagt tiltag for at afhjælpe specifikke mangler. Gennemførelsen af direktivet om bekæmpelse af korruption i national ret giver medlemsstaterne endnu en mulighed for at styrke og harmonisere deres retlige rammer.

Flere medlemsstater er gået videre med strafferetlige reformer for at styrke bekæmpelsen af korruption. I [Sverige](#) foreslog regeringen yderligere lovgivningsmæssige reformer for at styrke den strafferetlige ramme og gøre det lettere at stille personer til ansvar for lovovertrædelser i form af korruption i overensstemmelse med internationale henstillinger. I [Spanien](#) er revisionen af strafferechtsplejloven med henblik på at gøre strafferechtsplejen mere effektiv under behandling i parlamentet. [Bulgarien](#) vedtog flere lovændringer for at gennemføre internationale henstillinger om udenlandsk bestikkelse.

I nogle få lande er der stadig mangler. I [Slovakiet](#) giver reformerne af straffeloven og de institutionelle reformer fra 2024 stadig anledning til specifikke betænkeligheder med hensyn til bekæmpelse af korruption, og tidligere identificerede risici er fortsat en realitet, selv om reformen af straffeloven i 2024 blev tilpasset for at sikre beskyttelsen af EU's finansielle interesser, og den slovakiske regering har handlet aktivt med henblik herpå. I [Nordmakedonien](#) blev der vedtaget ændringer af straffeloven, som indebar flere mangler sammenlignet med den tidligere ramme, mens en omfattende reform er under udarbejdelse.

Flere medlemsstater tager skridt til at styrke deres institutioner til bekæmpelse af korruption. I [Belgien](#) blev der i parlamentet fremsat et lovforslag om at oprette en ny afdeling med øremærkede ressourcer i den føderale anklagemyndighed til efterforskning af grov finansiell og økonomisk kriminalitet. I [Cypern](#) er den uafhængige myndighed til bekæmpelse af korruption blevet styrket med vedtagelsen af ny lovgivning om ansættelser. [Spanien](#) har iværksat lovgivningsprocessen for at oprette den uafhængige myndighed for offentlig integritet som et centralt organ for forebyggelse af, tilsyn med og retsforfølgning i sager om korruption. I [Letland](#) er Kontoret for Forebyggelse og Bekæmpelse af Korruptionens kompetencer blevet styrket med henblik på at forstærke risikoanalysen. [Bulgarien](#) vedtog en ny lov om bekæmpelse af korruption, hvorved Kommissionen for Bekæmpelse af Korruption blev genoprettet med stærkere garantier for dens politiske uafhængighed. I [Ungarn](#) har ny lovgivning til formål at styrke Integritetsmyndighedens beføjelser og sikre, at den har adgang til de data, der er nødvendige for, at den kan udføre sit arbejde.

For at tackle stadig mere komplekse korruptionssager skal de retshåndhævende myndigheder, anklagerne og retsvæsenet være tilstrækkeligt specialiserede og have tilstrækkelige ressourcer. I [Spanien](#) blev der oprettet nye dommer- og anklagerstillinger for at styrke behandlingen af korruptionssager. I [Malta](#) har politiet og rigsadvokaten yderligere øget deres menneskelige ressourcer, mens kapaciteten i det permanente udvalg til bekæmpelse af korruption til effektivt at bidrage til efterforskning og retsforfølgning af korruptionssager fortsat er begrænset. Der er fortsat en udfordring i enkelte medlemsstater. I [Irland](#) er der fortsat ressourcemæssige udfordringer i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af korruptionsforbrydelser. I [Østrig](#) betragtes rapporteringsforpligtelser og de nye regler om beslaglæggelse af elektronisk udstyr som en byrde for anklagemyndigheden.

Et tæt samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder og andre agenturer⁶³ samt adgang til og sammenkobling af informationsdatabaser er afgørende for en effektiv bekæmpelse af korruption. I [Irland](#) fungerer samarbejdet mellem de ansvarlige myndigheder godt. I [Finland](#) har det nationale efterforskningskontor, skattemyndigheden og konkurrence- og forbrugermyndigheden styrket deres samarbejde på området for forebyggelse af korruption.

⁶³ F.eks. finansielle efterretningsenheder og skatte-, revisions-, konkurrence- og andre administrative myndigheder.

Samarbejdet mellem de nationale myndigheder og Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) rapporteres at være generelt godt i de deltagende medlemsstater. Desuden er EPPO nu fuldt operationel i [Polen](#) og [Sverige](#) med hensyn til at efterforske og retsforfølge forbrydelser, der skader Unionens finansielle interesser. Den 29. maj 2026 meddelte [Ungarn](#), at det havde til hensigt at deltage i det forstærkede samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) [og Kommissionen vedtog efterfølgende en afgørelse, der bekræftede Ungarns deltagelse].

I [Irland](#) indeholder regeringsprogrammet for 2025 et tilsagn om at tilslutte sig EPPO.

I [Albanien](#) er den institutionelle ramme for forebyggelse af korruption forbedret, men koordineringen mellem de institutioner, der er ansvarlige for korruptionsbekæmpelse og retshåndhævelse, lader fortsat meget tilbage at ønske. I [Montenegro](#) er de retshåndhævende institutioners effektivitet og koordinering på korruptionsområdet blevet forbedret. I [Serbien](#) er der bekymring over de hindringer for, og forsøg på utilbørlig indflydelse for så vidt angår, at anklagemyndigheden for organiseret kriminalitet kan fungere effektivt.

Fjernelse af hindringer for strafferetlige efterforskninger og retsforfølgninger og forbedring af resultaterne med hensyn til korruption på højt niveau

Effektiv efterforskning og retsforfølgning af korruption er afgørende for at sikre ansvarlighed og opretholde offentlighedens tillid til retsstatsprincippet. Ifølge den særlige Eurobarometerundersøgelse om borgernes holdning til korruption mener ca. to tredjedele af europæere (69 %), at korruptionssager på højt plan ikke forfølges tilstrækkeligt. En effektiv efterforskning og retsforfølgning af korruption kan hindres af retlige mangler såsom uklare eller besværlige procedurer for ophævelse af immuniteter eller korte forældelsesfrister. Disse hindringer er særlig problematiske i komplekse korruptionssager, hvor de kan føre til forsinkelser og undergrave en effektiv håndhævelse.

Flere medlemsstater har styrket indsatsen for at sikre en mere effektiv efterforskning og retsforfølgning af korruptionsforbrydelser, bl.a. ved at afsætte yderligere ressourcer. I [Frankrig](#) er bestræbelserne på at retsforfølge korruption blevet øget, herunder med hensyn til sager på højt plan, idet der er blevet afsat yderligere menneskelige ressourcer til efterforskningsmyndighederne, ligesom der er indført nye lovgivningsværktøjer. Menneskelige ressourcer i de tjenestegrene, der beskæftiger sig med bekæmpelse af korruption, er øget betydeligt i [Luxembourg](#). I [Kroatien](#) blev flere love revideret, herunder loven om kontoret for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet, og der blev indført institutionelle ændringer for at øge effektiviteten af efterforskning og retsforfølgning i korruptionssager.

I andre medlemsstater er der en række hindringer for effektiv efterforskning og retsforfølgning af korruption, navnlig med hensyn til sager på højt plan. I [Malta](#) er der indledt nye efterforskninger og retsforfølgninger, og indsatsen for at øge efterforskningskapaciteten fortsætter, mens der endnu skal opnås solide resultater med hensyn til endelige domme i korruptionssager. I [Rumænien](#) opnås der fortsat positive resultater med hensyn til retsforfølgning af sager om både mindre alvorlig korruption og korruption på højt plan, mens lavere retsinstanser fortsat har afsluttet korruptionssager og annulleret domme, herunder i sager på højt plan, efter kassationsdomstolens afgørelser om forældelsesfrister. [Bulgarien](#) og [Ungarn](#) mangler endnu at påvise solide resultater med hensyn til efterforskning og retsforfølgning af og endelig domfældelse i korruptionssager på højt plan. I [Slovakiet](#) er kapaciteten til at opdage, efterforske og retsforfølge korruptionssager på højt plan yderligere forringet, idet antallet af korruptionssager, der opdaget og retsforfølges, er faldet kraftigt.

I [Albanien](#) har den særlige korruptionsbekæmpelsesstruktur fortsat leveret positive resultater i bekæmpelsen af korruption på højt plan og i retning af at opbygge solide resultater med hensyn til efterforskning, retsforfølgning og domfældelser. På trods af [den seneste indsats i Nordmakedonien](#) for at efterforske og retsforfølge korruptionssager hindrer forsinkelser i retssager, få endelige domfældelser og ressourcemæssige begrænsninger fortsat, at der kan opnås solide resultater i korruptionssager på højt plan. I [Montenegro](#) er antallet af endelige afgørelser og domfældelser i korruptionssager på højt plan steget. I [Serbien](#) er det fortsat en udfordring at opnå solide resultater med hensyn til efterforskning, tiltalerejsning og endelig domfældelse i korruptionssager på højt plan.

Bekæmpelse af korruption som en katalysator for organiseret kriminalitet

Organiserede kriminelle bruger korruption til at nå deres mål og undergraver derved både offentlige og private institutioner. Håndtering af risikoen for utilbørlig indflydelse og infiltration fra organiseret kriminalitet i den offentlige sektor er fortsat en vigtig prioritet for flere medlemsstater. I [Sverige](#) har den stigende trussel i forbindelse med infiltration fra organiseret kriminalitet i den offentlige sektor gennem korrupt praksis, ført til vedtagelse af en række foranstaltninger, herunder nye forpligtelser for kommuner og regioner til at beskytte politikere mod trusler og vold. I [Nederlandene](#) er bekæmpelse af korruption i forbindelse med organiseret kriminalitet, fortsat en vigtig prioritet, idet der i marts 2026 blev offentliggjort en national risikovurdering af korruptionsrisici i forbindelse med undergravende organiseret kriminalitet. I [Frankrig](#) er en lov, der indfører en række foranstaltninger med henblik på at styrke bekæmpelsen af korruption, som har forbindelse til organiseret kriminalitet, ved at blive gennemført.

Styrkelse af rammerne for forebyggelse af korruption og for integritet

Forebyggelse af korruption begynder med stærke institutioner, der drives med integritet, gennemsigtighed og ansvarlighed. I den forbindelse er øget gennemsigtighed, etik og integritet for offentlige myndigheder, samt målrettede foranstaltninger på områder som interessekonflikter, lobbyvirksomhed og "svingdøre", vigtigt i bekæmpelsen af korruption.

- Forebyggelse af interessekonflikter

Der opstår interessekonflikter, når en offentligt ansat har en privat eller faglig interesse, som kan påvirke den upartiske og objektive udførelse af vedkommendes opgaver. For at forebygge sådanne situationer har de fleste medlemsstater indført foranstaltninger, der omfatter en bred vifte af valgte og udnævnte embedsmænd. I nogle medlemsstater er integritetsrammen blevet suppleret med adfærdskodekser⁶⁴ og foranstaltninger til forebyggelse af interessekonflikter. I [Cypern](#) er en omfattende strategi med hensyn til integriteten af personer i ledelsesfunktioner ved at blive udarbejdet. I [Slovakiet](#) blev der i august 2025 vedtaget en adfærdskodeks for personer i ledelsesfunktioner. I [Spanien](#) er der udarbejdet lovgivning med henblik på at styrke rådet for gennemsigtighed og god regeringsførelse og indføre en omfattende ordning for forebyggelse af interessekonflikter i den offentlige sektor. I [Bulgarien](#) er der truffet yderligere foranstaltninger for at styrke politiets og retsvæsenets integritet, herunder reviderede etiske kodekser. Med hensyn til udvidelseslandene blev lovgivningen om interessekonflikter revideret i [Albanien](#) for at sikre tilpasning til de europæiske standarder og *EU-retten*.

Samtidig er der stadig mangler i nogle medlemsstater, da reglerne om interessekonflikter er ufuldstændige, eller reformerne er gået i stå. I [Tjekkiet](#) blev der, efter at forfatningsdomstolen havde erklæret ændringer af lovgivning om interessekonflikter forfatningsstridig af proceduremæssige årsager, ikke taget skridt til at genoptage revisionen af denne lovgivning. I

⁶⁴ Se Europarådets henstilling Rec(2000)10 om adfærdskodekser for offentligt ansatte.

[Malta](#) er der indført foranstaltninger til forebyggelse og håndtering af interessekonflikter i den offentlige forvaltning, men interessenterne mener, at de mangler tilstrækkelige kontrolmekanismer. I [Irland](#) er lovforslaget "Ethics Reform Bill" stadig under udarbejdelse. I [Italien](#) er et lovforslag om interessekonflikter fortsat under behandling.

- *Lobbyvirksomhed og "svingdøre"*

Lobbyvirksomhed kan spille en legitim rolle i politikudvikling ved at bidrage med ekspertise og perspektiver til den offentlige beslutningstagning. For at sikre ansvarlighed, støtte inkluderende beslutningstagning og forhindre utilbørlig eller skjult indflydelse skal den ledsages af stærke garantier for gennemsigtighed og integritet⁶⁵.

Udviklingen på disse områder fortsatte, idet nogle medlemsstater reviderede deres regler om gennemsigtighed i lobbyvirksomhed, oprettede eller udvidede gennemsigtighedsregistre og er ved at udarbejde ny lovgivning. I [Tjekkiet](#) forløber gennemførelsen af lovgivningen om lobbyvirksomhed, som trådte i kraft i juli 2025 og omfatter et åbenhedsregister, planmæssigt. I [Luxembourg](#) begyndte reglerne om lobbyvirksomhed, hvorved forpligtelsen til at registrere et møde blev udvidet til at omfatte parlamentsmedlemmer, at finde anvendelse i september 2025. I [Portugal](#) blev der vedtaget en ny lov om lobbyvirksomhed, mens der stadig mangler at blive oprettet et lobbyregister. I [Sverige](#) blev der vedtaget lovgivning om, at lobbyister er forpligtet til at registrere og oplyse om deres kontakt med politiske beslutningstagere. I [Rumænien](#) er der indført nye regler om lobbyvirksomhed for parlamentsmedlemmer.

I nogle medlemsstater betragtes manglen på omfattende regler for lobbyvirksomhed eller svagheder i håndhævelsen af de eksisterende regler som et vigtigt forbedringsområde. I [Frankrig](#) gælder oplysningskravene fortsat kun for lobbyister og ikke for embedsmænd på øverste ledelsesniveau. I [Polen](#), [Østrig](#), [Belgien](#), [Danmark](#) og [Malta](#) er der ikke taget yderligere skridt til at styrke reglerne for lobbyvirksomhed. I [Spanien](#) afventer lovforslaget om regulering af lobbyvirksomhed stadig vedtagelse i parlamentet. I [Kroatien](#) er ressourcerne til tilsyn med lobbyvirksomhed blevet øget, men der er fortsat udfordringer, bl.a. med hensyn til oplysningerne i lobbyregistret. I [Grækenland](#) er gennemførelsesforanstaltninger og oplysningsaktiviteter i gang, men der er ikke indført lovændringer vedrørende definitionen af lobbyister, og antallet af registrerede lobbyister er fortsat lavt. I [Cypern](#) er tilsynet med loven om lobbyvirksomhed ved at blive styrket. Selv om der er taget indledende skridt til at udarbejde et lovforslag, er lobbyvirksomhed fortsat ikke reguleret i [Slovakiet](#).

Reglerne om "svingdøre" mellem roller i den offentlige og den private sektor er fortsat et centralt område. Flere medlemsstater overvejer strengere restriktioner efter fratrædelse og længere afkølingsperioder for at styrke håndhævelsen og mindske risikoen for interessekonflikter. I [Nederlandene](#) trådte reviderede regler om svingdørssituationer for ministre og statssekretærer i kraft og anvendes nu. I [Cypern](#) er der initiativer i gang for at udvide de persongrupper, der er underlagt tilsyn efter fratrædelse. I [Rumænien](#) blev der vedtaget ny lovgivning om svingdørssituationer, herunder restriktioner før og efter fratrædelse for en bred vifte af offentligt ansatte, og et nyt etisk kodeks for regeringen er ved at blive gennemført. I andre medlemsstater er drøftelserne ikke skredet frem. I [Tjekkiet](#) fortsætter det tekniske arbejde med en eventuel fremtidig revision af reglerne om "svingdøre". I [Sverige](#) er der ikke fremsat forslag om at ændre reglerne om svingdørssituationer, og der er ingen planer om at indføre regler om svingdørssituationer for ministre i [Danmark](#).

⁶⁵ I december 2023 foreslog Kommissionen et direktiv om interesserepræsentation, der udføres på vegne af tredjelande, for at fastsætte høje standarder for gennemsigtighed og ansvarlighed i det indre marked for interesserepræsentationsaktiviteter, herunder lobbyvirksomhed, når de udføres på vegne af tredjelands regeringer, og for at lette udførelsen af sådanne aktiviteter på tværs af medlemsstaterne (C/2023/8626).

- *Indberetning af aktiver og interessekonflikter*

Regler om, at offentligt ansatte skal indberette aktiver og oplyse om interessekonflikter forbedrer gennemsigtighed og ansvarlighed og er med til at fremme integritet og forebygge korruption. Effektive oplysnings- og kontrolsystemer kan gøre det lettere at opdage interessekonflikter, uforenelighed og korruption. Medlemsstaternes anvendelsesområde, gennemsigtighed, tilgængelighed, kontrol og håndhævelse af sådanne oplysninger varierer imidlertid.

En positiv udvikling er i gang i nogle medlemsstater. [Nederlandene](#) udsendte ajourført vejledning om ordningen for ministres og statssekretærers indberetning af aktiver og interessekonflikter. I [Kroatien](#) og [Grækenland](#) er der taget skridt til at digitalisere systemerne til indberetning af aktiver.

I andre medlemsstater er der stadig udfordringer. I [Spanien](#) er reformen af parlamentets forretningsorden med henblik på at skærpe sanktionerne for manglende indgivelse af indberetninger af aktiver eller for afgivelse af urigtige eller ufuldstændige oplysninger endnu ikke blevet gennemført. I [Polen](#) udfyldes de fleste indberetninger af aktiver for offentligt ansatte og parlamentsmedlemmer stadig i hånden og i forskellige formater, hvilket regeringen har meddelt, at den nu vil prioritere at afhjælpe, herunder ved at oprette et standardiseret onlinesystem. I [Malta](#) udestår en reform af ordningen for indberetning af aktiver og interessekonflikter for parlamentsmedlemmer og ministre fortsat. Selv om gennemsigtighedsenheden er fuldt operationel og er blevet styrket i [Portugal](#), har den et efterslæb med hensyn til at kontrollere indberetninger af aktiver efter en kraftig stigning i antallet af indberetninger efter de seneste valg. I [Rumænien](#) er et omfattende lovforslag om indberetninger af aktiver fra det nationale integritetsagentur i øjeblikket under behandling. I [Serbien](#) er kontrollen og håndhævelse af med hensyn til indberetninger af aktiver og interessekonflikter fortsat behæftet med svagheder.

- *Beskyttelse af whistleblowere og indberetning af korruption*

Whistleblowere spiller en afgørende rolle i at bidrage til at afsløre korruption og andre uregelmæssigheder, som ellers kunne forblive skjult. Det er derfor vigtigt at sikre, at de kan indberette på sikker vis og uden frygt for repressalier. Alle medlemsstater har gennemført de vigtigste bestemmelser i EU-direktivet om beskyttelse af whistleblowere, og de fleste har udvidet beskyttelsen til at række ud over EU-rettens anvendelsesområde. I nogle medlemsstater er der imidlertid stadig mangler med hensyn til anvendelsesområdet, betingelserne for beskyttelse og beskyttelse mod repressalier⁶⁶. I henhold til direktivet om bekæmpelse af korruption finder beskyttelsen af whistleblowere anvendelse på personer, der indberetter korruptionsforbrydelser.

Whistleblowere gør i stigende grad brug af de tilgængelige indberetningskanaler i flere medlemsstater, hvilket viser, at en effektiv beskyttelsesordning kan fremme indberetning. Mange medlemsstater træffer også foranstaltninger til at øge bevidstheden og ændre reglerne for at styrke rammen, hvor det er nødvendigt. I [Danmark](#), [Litauen](#) og [Slovenien](#) fortsætter antallet af whistleblowerindberetninger med at stige, og myndighederne oplyser, at gennemførelsen af regler om whistleblowing er på rette spor. I [Rumænien](#) er et IT-system under udvikling til at modtage og håndtere whistleblowerindberetninger med henblik på at øge effektiviteten og forbedre kommunikationsarbejdsgangen. I [Spanien](#) påbegyndte en uafhængig myndighed med ansvar for beskyttelse af whistleblowere sit virke. I [Irland](#) indledes den

⁶⁶ Se Kommissionens rapport om gennemførelsen og anvendelsen af direktiv (EU) 2019/1937 af 3. juli 2024.

lovbestemte gennemgang af Protected Disclosures Act i 2026 med en offentlig høring for at indsamle dokumentation om whistlebloweres erfaringer.

Ikke desto mindre er der fortsat hindringer i vejen for indberetning af korruptionssager i praksis. Ifølge den særlige Eurobarometerundersøgelse om borgernes holdning til korruption mener 31 % af europæerne, at personer, der indberetter korruption, ikke beskyttes mod repressalier, og 29 % af europæerne mener, at tilfælde af korruption ikke indberettes, fordi der ikke vil blive fulgt op på indberetningerne, og korruptionen ikke vil blive straffet. For at overvinde modviljen er nogle medlemsstater i færd med at indføre værktøjer til at yde vejledning og øge bevidstheden. F.eks. blev der i [Rumænien](#) afholdt kurser for offentlige og private enheder, som omfattede både interne og eksterne indberetningskanaler.

- Finansiering af politiske partier og politiske kampagner

Gennemsigtighed i finansieringen af politiske partier er afgørende for at beskytte de demokratiske processers integritet, forhindre utilbørlig indflydelse og sikre demokratisk ansvarlighed⁶⁷.

Flere medlemsstater har vedtaget eller overvejer reformer for at øge gennemsigtigheden og tilsynet. I [Estland](#) trådte en reform af rammen for finansiering af politiske partier i kraft. I [Sverige](#) styrker nyligt vedtaget lovgivning reglerne om finansiering af politiske partier og tilpasser dem til internationale standarder og henstillinger. Den nye beføjelse for revisionsretten til at revidere politiske partiers regnskaber har øget gennemsigtigheden og ansvarligheden i forbindelse med finansieringen af politiske partier i [Østrig](#). Selv om en mere omfattende reform af reglerne om privat finansiering af politiske partier endnu ikke er afsluttet i [Danmark](#), er der vedtaget nye regler om forbud mod donationer fra udlandet til politiske partier. I [Luxembourg](#) er der vedtaget nye regler for at styrke kontrollen med de politiske grupper og de uafhængige medlemmers anvendelse af finansielle midler i parlamentet.

I [Albanien](#) er der nedsat et særligt parlamentsudvalg, som skal arbejde med valgreformer, herunder revisionen af den retlige ramme for finansiering af politiske partier. I [Montenegro](#) mangler den retlige ramme for finansiering af politiske partier fortsat at blive tilpasset til henstillingerne fra OSCE/ODIHR og GRECO for at øge gennemsigtigheden og kontrollen med politiske partiers udgifter. I [Nordmakedonien](#) påvirkes det effektive tilsyn med kampagner og finansiering af politiske partier fortsat af utilstrækkelig lovgivning og manglende ressourcer.

Bekæmpelse af korruption i højrisikoområder

Selv om korruption kan påvirke alle områder af det offentlige liv, er visse sektorer særlig udsatte på grund af omfanget af de offentlige udgifter, kompleksiteten i beslutningsprocessen eller de skønsmæssige beføjelser, der er involveret. Områder som offentlige indkøb, sundhedspleje, energi, miljø, byplanlægning og byggeri er fortsat blandt de områder, der er mest sårbare over for korruptionsrisici. Der er også behov for øget agtpågivenhed på områder med hurtigt stigende offentlige udgifter eller hasteprocedurer såsom indkøb af forsvarsmateriel. Kommissionen har offentliggjort en [undersøgelse](#) af områder med høj risiko for korruption.

Medlemsstaterne tager skridt til at mindske risikoen for korruption på højrisikoområder, bl.a. inden for offentlige indkøb. I [Italien](#) lancerede den nationale myndighed til bekæmpelse af korruption en digital portal, der øger gennemsigtigheden i procedurer for offentlige indkøb, som fortsat er et højrisikoområde. I [Bulgarien](#) lancerede finansministeriet for at øge gennemsigtigheden i forbindelse med offentlige indkøb en database over næsten 7 000 aktive

⁶⁷ Se også Kommissionens henstilling (EU) af 12. december 2023 om inkluderende og robuste valgprocesser i Unionen og en mere synlig europæisk dimension og en mere effektiv gennemførelse af valget til Europa-Parlamentet.

udbud til et samlet beløb på over 30 mia. EUR. I [Finland](#) blev ændringer til loven om offentlige udbud forelagt parlamentet i februar 2026, hvorved der indføres nye udelukkelsesgrunde, og tilsynet og gennemsigtigheden forbedres. Medlemsstaterne har også indført afbødende foranstaltninger på andre risikoområder, såsom [Kroatien](#) med landets nye lov om udenlandske investeringer, der indfører krav om integritetskontrol og kontrol af korruptionsdomme for investorer i sektorer, der anses for kritiske.

I [Montenegro](#) er foranstaltninger vedrørende risikoområder inden for offentlige udbud blevet styrket gennem indførelsen af e-udbudsværktøjer, mens overvågningen af foranstaltninger vedrørende korruption i højrisikoområder hæmmes af mangler på relevante data. I [Serbien](#) bliver undtagelser fra loven om offentlige udbud fortsat anvendt i vid udstrækning, hvorved sikkerhedsforanstaltninger til bekæmpelse af korruption omgås, og tilsynet fortsat er behæftet med svagheder.

3.3 *Mediepluralisme og mediefrihed*

Mediefrihed og -pluralisme er grundlæggende aspekter af retsstatsprincippet, idet uafhængige medier er med til at holde magthaverne ansvarlige og sikre fri udveksling af oplysninger og meninger. Politisk eller statsligt pres kan svække denne frihed og begrænse adgangen til oplysninger. Angreb på journalister og straffrihed for sådanne forbrydelser går ofte hånd i hånd med en større forringelse af retsstatsstandarder. Den europæiske forordning om mediefriheds ikrafttræden og gennemførelsen af lovgivningen om bekæmpelse af SLAPP er vigtige milepæle i denne henseende, da de giver øgede garantier for mediernes uafhængighed og beskyttelse mod misbrug af retssager. Mediefrihedsorganisationer har udtrykt voksende bekymring over mediefrihedens tilstand, selv om den overordnede situation i EU fortsat generelt er positiv⁶⁸.

Overvågning af risici for mediefrihed og -pluralisme

Observatoriet for Mediepluralisme 2026⁶⁹ fremhæver vedvarende såvel som relativt nye risici for mediepluralismen i hele EU, navnlig som følge af koncentration af medieejerskab, digitale formidlers voksende markedsandel og den fremadskridende forstyrrelse af de redaktionelle medier i AI-æraen. Observatoriet konstaterer, at den redaktionelle uafhængighed fortsat er skrøbelig i nogle lande, mens mediesektoren fortsat kæmper økonomisk med et faldende antal journalister, dårlige arbejdsvilkår i nogle lande og svage forretningsmodeller trods forsøg på innovation. I flere lande udsættes public service-medierne fortsat for politisk indblanding i udnævnelser til ledelsen og finansiering.

Styrkelse af medietilsynsmyndighedernes uafhængighed

Uafhængige nationale medietilsynsmyndigheder spiller en afgørende rolle med hensyn til at beskytte mediepluralismen og skal handle upartisk og gennemsigtigt. Alle medlemsstater har lovgivning, der definerer deres kompetencer og uafhængighedsgarantier. [Direktivet om audiovisuelle medietjenester](#) og den europæiske forordning om mediefrihed indeholder krav om, at tilsynsmyndigheder skal være uafhængige af regeringen, upartiske, gennemsigtige og ansvarlige, have tilstrækkelige ressourcer, klare procedurer for udnævnelse og afskedigelse samt effektive klagemekanismer.

⁶⁸ Mens Journalister uden Grænsers internationale pressefrihedsindeks registrerede den laveste gennemsnitlige globale score, siden indekset blev indført, fastholder EU-Balkanregionen førstepladsen globalt, og otte EU-medlemsstater indtager otte af de ti øverste placeringer i indekset. Se også Europe Press Freedom Report – On the Tipping Point: Press Freedom 2025.

⁶⁹ Gennemført af Center for Mediepluralisme og Mediefrihed.

Flere nationale medietilsynsmyndigheders opgaver, kompetencer og ressourcer er blevet eller er ved at blive udvidet og øget, også med henblik på at overholde kravene i forordningen om mediefrihed og [EU's forordning om digitale tjenester](#). Siden offentliggørelsen af rapporten om retsstatssituationen 2025 har tilsynsmyndighederne i [Cypern](#), [Danmark](#), [Italien](#), [Sverige](#) og [Portugal](#) fået tildelt større finansielle ressourcer, deres økonomiske situation er blevet stabiliseret, eller deres finansielle autonomi er blevet styrket. I [Irland](#), [Letland](#) og [Grækenland](#) er antallet af ansatte steget. Tilsynsmyndighederne har fået nye overvågnings- eller tilsynsopgaver i [Danmark](#), [Kroatien](#), [Irland](#), [Litauen](#), [Tyskland](#), [Grækenland](#), [Finland](#), [Frankrig](#), [Sverige](#), [Belgien](#), [Østrig](#) og [Malta](#). I juni indførte [Ungarn](#) en reform, som påvirker forskellige aspekter af tilsynsmyndighedens forvaltnings-, finansierings- og tilsynsrolle. Der pågår reformer i [Spanien](#), [Luxembourg](#), [Polen](#) og [Tjekkiet](#). I [Slovakiet](#) er der blevet udtrykt bekymring over virkningen af nye verserende ændringsforslag vedrørende tilsynsmyndighedernes uafhængighed, til trods for at de vedtagne ændringer til loven om medietjenester har udvidet den nationale medietilsynsmyndigheds kompetencer.

I [Nordmakedonien](#) blev nye medlemmer af rådet for agenturet for audiomedietjenester og audiovisuelle medietjenester udnævnt, mens der fortsat er bekymring over agenturets finansielle uafhængighed.

Øget gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab

Den offentlige tilgængelighed af oplysninger om strukturen i medieejerskabet giver brugerne mulighed for at foretage informerede vurderinger af de oplysninger, de bruger, navnlig når ejerskabet indebærer kontrol med eller betydelig påvirkning af de redaktionelle beslutninger og linjer.

I [Frankrig](#) afventer en foreløbig national database over medieejerskab oprettet af tilsynsmyndigheden vedtagelse af gennemførelsesbestemmelser. I [Malta](#) er tilsynsmyndigheden ved nyligt vedtaget lovgivning blevet pålagt at udvikle og vedligeholde en database over medieejerskab. I [Slovenien](#) fastsættes det i nyere lovgivning, at der skal oprettes en ny database over medieejerskab. Reformen er under forberedelse eller afventer vedtagelse i [Bulgarien](#), [Cypern](#), [Irland](#), [Litauen](#), [Spanien](#) og [Portugal](#). Der er fortsat udfordringer med hensyn til gennemsigtighed i medieejerskab i [Tjekkiet](#), hvis afventende lovforslag vedtages.

I [Montenegro](#) er gennemsigtigheden af medieejerskab blevet forbedret, samtidig med at bekymringen over indflydelsen fra medieforetagender, der ejes af selskaber med hjemsted i Serbien, er stigende. I [Serbien](#) giver en situation med yderligere mediemarkedsfusioner, politisk og økonomisk indflydelse på medierne, herunder på den redaktionelle politik, anledning til alvorlig bekymring.

Beskyttelse af medierne mod politisk pres og utilbørlig indflydelse

Mediernes uafhængighed kan undermineres på flere måder, bl.a. gennem politisk pres og utilbørlig indflydelse. Forordningen om mediefrihed tager fat på sådanne situationer ved at etablere en ramme for at beskytte den redaktionelle uafhængighed, begrænse overdreven politisk indblanding og skabe gennemsigtighed ved fordelingen af statsmidler til medierne. Sikkerhedsforanstaltninger mod politisering af public service-medier og gennemsigtige regler for tildeling af statslig reklame er to grundlæggende elementer i denne ramme.

Sikring af gennemsigtig og retfærdig fordeling af statslig reklame

Statslig reklame omfatter alle offentlige myndigheders eller enheders anvendelse af budgettet på alle niveauer til reklame og kampagner. Hvis sådanne ressourcer tildeles uigennemsigtigt eller urimeligt, kan de bruges som redskaber til politisk indflydelse. Forordningen om mediefrihed tager fat på dette problem ved at fastsætte krav til tildelingskriterier og -procedurer

og om, at offentlige myndigheder offentliggør de beløb, der udbetales årligt til medietjenesteudbydere⁷⁰.

Siden offentliggørelsen af rapporten om retsstatssituationen 2025 er der vedtaget lovgivning, der specifikt tager fat på spørgsmålet om statslig reklame, i [Kroatien](#), [Slovakiet](#), [Grækenland](#), [Malta](#), [Letland](#) og [Slovenien](#). Udkast til lovgivning til regulering af området er under udarbejdelse i [Bulgarien](#), [Cypern](#), [Irland](#), [Spanien](#), [Tjekkiet](#) og [Portugal](#). Der er endnu ikke gjort noget ved gennemsigtighed og retfærdighed i tildelingen af statslig reklame til medieforetagender i [Ungarn](#). I [Rumænien](#) er visse former for praksis i forbindelse med politiske partiers og statslige myndigheders finansiering af private medier fortsat et problem.

Der gøres fortsat en indsats i [Nordmakedonien](#) for at modernisere public service radio- og TV-selskabet, selv om der fortsat er en række udfordringer som følge af begrænset administrativ autonomi og regelstridig finansiering. I [Albanien](#) er der fortsat mangler med hensyn til en retfærdig tildeling af statslig reklame og andre statsmidler.

Beskyttelse af public service-mediernes uafhængige funktion

Hver medlemsstat er ansvarlig for finansieringen af sine public service-medier med fuld respekt for EU's handels- og konkurrenceregler⁷¹. Når det fungerer optimalt, sikrer public service-mediendbyderne, at borgere og virksomheder har adgang til et alsidigt medieindhold, herunder information af høj kvalitet. Derfor fastsætter forordningen om mediefrihed en række garantier for public service-mediendbyderes uafhængige funktion, nemlig tilstrækkelige, bæredygtige og forudsigelige finansielle ressourcer og gennemsigtighed i forbindelse med udnævnelser og afskedigelser af ledelsen.

Der er i mange lande vedtaget eller indført forskellige reformer, som har til formål at styrke de nationale public service-radio- og TV-selskabers uafhængighed. Dette er tilfældet i [Sverige](#) og [Finland](#). [Danmark](#) har indført en ny model for beskikkelse af bestyrelsen for Danmarks Radio. [Tyskland](#) og [Grækenland](#) har vedtaget reformer, der har til formål at modernisere public service-radio- og TV-selskabernes struktur. [Malta](#) har indført nye garantier i forbindelse med udnævnelsen af den administrerende direktør for det offentlige radio- og TV-selskab.

Reformer af forvaltningen af public service-radio- og TV-selskaber er i gang eller befinder sig i forskellige faser af forberedelsen i [Bulgarien](#), [Kroatien](#), [Irland](#), [Italien](#), [Slovenien](#), [Estland](#), [Frankrig](#), [Polen](#), [Nederlandene](#), [Portugal](#) og [Cypern](#). I juni vedtog [Ungarn](#) en vidtrækkende reform. Der er også fortsat bekymringer blandt interessenterne i [Slovakiet](#) for så vidt angår loven fra juli 2024 om opløsning af det offentlige radio- og TV-selskab og oprettelse af en ny enhed, mens forslag om genåbning af spørgsmålet om forvaltningen og finansieringen af public service-medier har givet anledning til bekymring i [Tjekkiet](#) og [Litauen](#). Der er taget indledende skridt med hensyn til reformen for at styrke public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed i [Rumænien](#).

Blandt udvidelseslandene er der fortsat bekymring for så vidt angår det offentlige radio- og TV-selskabs uafhængighed eller redaktionelle autonomi i [Serbien](#) og i [Albanien](#).

Sikring af adgang til oplysninger

Retten til at få adgang til oplysninger fra offentlige myndigheder giver journalister mulighed for at udføre deres undersøgelsesarbejde. Det er også et vigtigt redskab til gennemsigtighed og

⁷⁰ Forordningen om mediefrihed og forordning (EU) 2024/900 om politisk reklame finder anvendelse parallelt. Forordningen om politisk reklame øger gennemsigtigheden i politisk reklame og styrker databeskyttelsesrettighederne, når politisk reklame inden for forordningens anvendelsesområde, målrettes eller leveres, herunder af statslige myndigheder.

⁷¹ Protokol nr. 29 til traktaterne om offentlig radio- og tv-virksomhed i medlemsstaterne.

ansvarlighed for civilsamfundet og borgerne. Lovgivningsmæssige reformer er blevet vedtaget i [Litauen](#), og de er trådt i kraft i [Østrig](#) og [Estland](#), mens reformer, der indfører nye krav til anmodninger om aktindsigt, har givet anledning til bekymring blandt interessenter i [Grækenland](#). Aktindsigtsordningen er ved at blive revideret i [Finland](#), [Danmark](#), [Luxembourg](#) og [Nederlandene](#).

I [Montenegro](#) blev der i december 2025 vedtaget nye ændringer af loven om fri adgang til oplysninger, men der er fortsat en række udfordringer med håndhævelsen heraf.

Forbedring af journalisters sikkerhed og beskyttelse og håndtering af juridiske trusler og urimelige retssager mod offentlig deltagelse

Intimidering og pres undergraver det miljø, som journalister arbejder i, og deres beskyttelse og sikkerhed er afgørende for at sikre mediefriheden og et frit og pluralistisk mediemiljø. Med henblik på forbedring af journalisters sikkerhed har flere medlemsstater og udvidelseslande vedtaget særlige handlingsplaner og taget skridt til at oprette særlige støttestrukturer⁷². F.eks. har [Danmark](#), [Kroatien](#) og [Letland](#) vedtaget handlingsplaner, mens [Luxembourg](#) og [Portugal](#) har truffet foranstaltninger i henhold til tidligere vedtagne handlingsplaner.

[Tyskland](#) og [Grækenland](#) har øget kapaciteten hos de retshåndhævende myndigheder eller indført uddannelsesprogrammer for dem. [Bulgarien](#) har vedtaget retningslinjer for håndteringen af sager om onlinechikane rettet mod journalister. Der er fremsat forslag til ændringer i [Italien](#) med henblik på at indføre særlige skærpende omstændigheder for forbrydelser mod professionelle journalister. Reformen med henblik på forbedring af beskyttelsen af journalister er endnu ikke afsluttet i [Malta](#) og [Slovakiet](#).

Strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP) er en særlig form for chikane, der har til formål at skabe en afskrækkende virkning på medie- og ytringsfriheden. Siden offentliggørelsen af rapporten om retsstatssituationen 2025 har kravene i EU-lovgivningen og Kommissionens særlige henstilling om SLAPP bidraget til at stimulere yderligere skridt i den nationale lovgivning, idet der er vedtaget lovgivning om bekæmpelse af SLAPP i [Belgien](#), [Cypern](#), [Estland](#), [Litauen](#), [Letland](#), [Finland](#), [Frankrig](#), [Polen](#), [Sverige](#) og [Slovenien](#). I flere andre medlemsstater er lovgivning under forberedelse i forskellige faser.

I [Albanien](#) var der fortsat tilfælde af verbale og fysiske trusler, smædekampagner og brug af SLAPP rettet mod journalister. I [Montenegro](#) fortsætter myndighederne deres indsats for at anvende nultolerancepolitik over for vold mod journalister, samtidig med at der forekommer isolerede tilfælde af angreb. I [Serbien](#) er journalisters sikkerhed blevet stedse dårligere, og der har været en stigning i antallet af tilfælde af fysiske angreb, trusler, intimidering og hadefulde tale.

3.4 Andre institutionelle spørgsmål i forbindelse med kontrolforanstaltninger

Et robust system med kontrolforanstaltninger er en hjørnesten i retsstatsprincippet. Ved at sikre, at de offentlige myndigheder fortsat er underlagt effektivt tilsyn og ansvarlighed, bidrager det til at forhindre koncentration af magten, beskytter de grundlæggende rettigheder og styrker den demokratiske modstandsdygtighed.

Forfatningsreformer og debatter, der påvirker kontrolforanstaltningerne

I nogle medlemsstater er der taget skridt til at styrke det forfatningsmæssige system med kontrolforanstaltninger. I [Nederlandene](#) har regeringen bebudet forslag om at gøre det muligt for dommere at foretage domstolsprøvelser af love i forhold til de "klassiske" grundlæggende

⁷² I overensstemmelse med Kommissionens henstilling af 16. september 2021 om journalisters og andre mediefolks sikkerhed.

rettigheder, der er fastsat i forfatningen. I [Sverige](#) skrider arbejdet med lovændringer til forfatningen frem i retning af at skabe en ramme for bedre håndtering af alvorlige kriser.

Selv når en medlemsstat udøver sin nationale kompetence til at ændre sin forfatning, kan den ikke omgå de grundlæggende principper i EU-retten. I [Slovakiet](#) giver en række ændringer af forfatningen, der blev vedtaget i september 2025, anledning til betænkeligheder vedrørende princippet om EU-rettens forrang⁷³.

Lovgivningsprocessens inklusivitet, kvalitet og gennemsigtighed

Retsstatsprincippet kræver, at der for vedtagelse af love findes en gennemsigtig, ansvarlig, demokratisk og pluralistisk lovgivningsproces, der understøtter retssikkerheden og kvaliteten af lovgivningen⁷⁴. Flere medlemsstater er ved at tage skridt til at forbedre høringen af interessenter i lovgivningsprocessen. I [Cypern](#) er der taget væsentlige skridt til at fremme offentlighedens deltagelse i beslutningstagningen, bl.a. med vedtagelsen af lovforslaget om borgernes lovgivningsinitiativ, som giver borgerne mulighed for at foreslå politikker gennem en formel mekanisme. I [Portugal](#) tages der skridt til at forbedre gennemsigtigheden i lovgivningsprocessen, idet nye foranstaltninger gennemføres af parlamentet, og regeringens arbejde med et system for et "lovgivningsmæssigt fodafttryk" fortsætter. I [Rumænien](#) er der gjort en række yderligere fremskridt med hensyn til at imødegå den hyppige brug af statslige nødforordninger og sikre effektive offentlige høringer, men der er fortsat en række mangler i praksis. I [Grækenland](#) viser kvaliteten af lovgivningsprocessen at der er sket forbedringer, men der er fortsat en række udfordringer, herunder hyppige lovændringer.

I andre medlemsstater er der imidlertid fortsat mangler med hensyn til inddragelsen af interessenter i lovgivningsprocessen, og der er i visse tilfælde sket en forværring. Dette omfatter betænkeligheder vedrørende overdreven anvendelse af hasteprocedurer. I [Bulgarien](#) er der fortsat problemer med den praktiske gennemførelse af reglerne for lovgivning, og der er fortsat betænkeligheder med hensyn til kvaliteten af lovgivningsprocessen. I [Tjekkiet](#) påvirker fremskyndede lovgivningsprocedurer, omgåelse af offentlig inddragelse og tværministeriel gennemgang fortsat kvaliteten af lovgivningsprocessen, idet interessenter giver udtryk for betænkeligheder med hensyn til omgåelse af offentlig deltagelse i processer af væsentlig betydning. I [Slovakiet](#) giver lovgivningsprocessen fortsat anledning til betænkeligheder på grund af utilstrækkelig offentlig høring og inddragelse af interessenter samt hyppig brug af hasteprocedurer, herunder for lovgivning med stor indvirkning.

I [Albanien](#) er der fortsat betænkeligheder med hensyn til kvaliteten af lovgivningsprocessen, herunder den konsekvente anvendelse af evidensbaseret politikudformning og effektiviteten af offentlige høringer. I [Nordmakedonien](#) fortsatte parlamentet gennemførelsen af sin forretningsorden og forbedrede dens effektivitet, mens et betydeligt antal love blev vedtaget efter en forkortet lovgivningsprocedure. Der blev gjort en indsats for at afhjælpe mangler vedrørende evidensbaseret politikplanlægning. I [Serbien](#) er den retlige ramme for offentlige høringer og håndhævelsen heraf blevet forringet, standarderne er blevet sænket, og der er sket et fald i antallet af høringer.

Vigtige udviklinger hos de øverste domstole og forfatningsdomstolene med hensyn til kontrolforanstaltninger

⁷³ Den 21. november 2025 indledte Kommissionen en traktatbrudsprocedure ved at sende en åbningsskrivelse til Slovakiet for tilsidesættelse af grundlæggende principper i EU-retten, navnlig principperne om forrang, autonomi, effektivitet og ensartet anvendelse af EU-retten.

⁷⁴ Venedigkommissionens ajourførte tjekliste over retsstatskriterier definerer standarder for lovgivningsprocedurer, og det understreges f.eks., at fremskyndede lovgivningsprocedurer bør begrænses til ekstraordinære situationer eller tilfælde.

Som centrale aktører inden for systemer med kontrolforanstaltninger spiller forfatningsdomstolene en væsentlig rolle for en effektiv anvendelse af EU-retten og med hensyn til at sikre integriteten af EU's retsorden. Selv om medlemsstaterne fortsat har kompetencen vedrørende oprettelsen af disse organer samt deres sammensætning og de rammer, som de skal operere indenfor, skal de under udøvelsen af denne kompetence overholde EU-retten og EU's værdier. Forfatningsdomstolene afsiger også ofte kendelser, der har store konsekvenser for de overordnede kontrolforanstaltninger.

I [Letland](#) overvejes mulige ændringer af loven om forfatningsdomstolen, herunder foranstaltninger til yderligere at sikre dommernes uafhængighed ved forfatningsdomstolen.

Med hensyn til udvidelseslandene blev der i [Montenegro](#) udnævnt to dommere til forfatningsdomstolen, hvilket forbedrede dens funktion og effektivitet, mens den fulde sammensætning endnu ikke er sket.

Ombudsmænd, nationale menneskerettighedsinstitutioner og andre uafhængige myndigheder

Ved at sikre uafhængigt tilsyn og ansvarlighed spiller nationale menneskerettighedsinstitutioner⁷⁵, ombudsmænd⁷⁶, ligebehandlingsorganer⁷⁷ og andre uafhængige myndigheder en afgørende rolle med hensyn til at opretholde retsstatsprincippet og styrke kontrolforanstaltningerne. I nogle medlemsstater gøres der en løbende indsats for at styrke disse institutioner. I [Tjekkiet](#) er gennemførelsen af ændringerne af ombudsmandsloven, hvorved der oprettes en national menneskerettighedsinstitution, gået i gang. I [Kroatien](#) har de statslige myndigheder yderligere forbedret gennemførelsen af ombudsmandens henstillinger.

I andre medlemsstater stod nationale menneskerettighedsinstitutioner, ombudsmænd og andre uafhængige myndigheder fortsat over for udfordringer, herunder i forhold til ressourcer. I [Portugal](#) blev der udnævnt en ny ombudsmand i juli 2026 efter forsinkelser i udnævnelsesproceduren i parlamentet. I [Estland](#) har en række uafhængige myndigheder fået flere opgaver, uden at der er afsat yderligere ressourcer.

I [Albanien](#) blev der udnævnt en ny ombudsmand og en ny kommissær for beskyttelse mod forskelsbehandling, og begge institutioner står fortsat over for mangel på menneskelige og finansielle ressourcer. I [Nordmakedonien](#) foretog parlamentet flere udnævnelser til uafhængige institutioner, selv om der fortsat er betænkeligheder med hensyn til meritbaserede udvælgelsesprocedurer. I [Serbien](#) stod de fleste uafhængige organer, der arbejder med grundlæggende rettigheder, fortsat over for ressourcemæssige begrænsninger, og opfølgningen på deres henstillinger var fortsat inkonsekvent.

Tre medlemsstater har endnu ikke oprettet en national menneskerettighedsinstitution, der er akkrediteret i henhold til FN's Parisprincipper. I [Rumænien](#) er der endnu ikke truffet endelig afgørelse om akkreditering af nationale menneskerettighedsinstitutioner. I [Italien](#) og [Malta](#) blev der kun taget indledende forberedende skridt i retning af oprettelse af en national menneskerettighedsinstitution.

Gennemførelse af domme afsagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og nationale domstole

⁷⁵ I FN's Parisprincipper, der blev godkendt af FN's Generalforsamling i 1993 (resolution A/RES/48/134), fastsættes de vigtigste kriterier, som de nationale menneskerettighedsinstitutioner skal opfylde. Nationale menneskerettighedsinstitutioner akkrediteres regelmæssigt af Underudvalget for akkreditering under Den Globale Alliance af Nationale Menneskerettighedsinstitutioner.

⁷⁶ Se Venedigkommissionens principper for ombudsmænd.

⁷⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1500 og Rådets direktiv (EU) 2024/1499.

Siden 2022 har landekapitlerne indeholdt tal om gennemførelsen af ledende domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Menneskerettighedsdomstolen), som er en vigtig indikator for, hvordan retsstatsprincippet fungerer. Resultaterne varierer fra medlemsstat til medlemsstat. I hele EU er ca. 43,9 % af Menneskerettighedsdomstolens ledende domme vedrørende medlemsstaterne fra de seneste ti år endnu ikke gennemført, hvilket er en mindre forbedring i forhold til sidste år⁷⁸.

I [Belgien](#) er offentlige myndigheders efterlevelse af de nationale domstoles og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols endelige afgørelser fortsat et problem. I [Grækenland](#) tager reformerne sigte på at tage hånd om administrationens forsinkelser i fuldbyrdelsen af endelige domme. I [Cypern](#) er bestræbelserne på at fjerne de retlige hindringer for fuldbyrdelsen af retsafgørelser ikke skredet frem.

Befordrende ramme for civilsamfundet

Civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere er afgørende for at beskytte og fremme af EU's værdier. De fungerer som vagthunde, henleder opmærksomheden på trusler mod retsstatsprincippet, fremmer de demokratiske principper og hjælper med at sikre, at dem, som udøver offentlig myndighed, drages til ansvar. Kommissionen støtter medlemsstaterne i deres indsats for at fremme et blomstrende civilt råderum som led i gennemførelsen af [EU-strategien for civilsamfundet](#) og [henstillingen fra 2023 om borgerdeltagelse](#).

I mange medlemsstater findes der en befordrende og støttende ramme for civilsamfundet. I flere medlemsstater gøres der fortsat bestræbelser på yderligere at styrke rammerne for civilsamfundsorganisationer, om end graden af fremskridt varierer. I [Estland](#) trådte finansieringsprogrammet for strategiske partnerskaber for civilsamfundsorganisationer i kraft, hvilket gør det muligt at videreføre denne vigtige finansieringskilde for civilsamfundsorganisationer og støtte det åbne civile råderum. Offentlige myndigheder i [Frankrig](#) støtter fortsat civilsamfundsorganisationer, bl.a. gennem betydelig offentlig finansiering, selv om en række organisationer fortsat står over for udfordringer i forbindelse med de rammer, de opererer indenfor.

I en række medlemsstater er foranstaltninger, der påvirker civilsamfundsorganisationer, blevet trukket tilbage eller ophævet. I [Nederlandene](#) afviste senatet loven om gennemsigtighed for civilsamfundsorganisationer, som var blevet kritiseret af civilsamfundsorganisationer, velgørende organisationer og det nationale institut for menneskerettigheder. I [Ungarn](#) er der vedtaget en forfatningsændring og en lov om nedlæggelse af Kontoret for Suverænitetsskyttelse, og lovforslaget "om gennemsigtighed i det offentlige liv", der blev fremsat den 13. maj 2025, er ikke længere til behandling i nationalforsamlingen.

Et blomstrende civilt råderum kræver et gunstigt retligt, administrativt og lovgivningsmæssigt miljø, hvor civilsamfundsorganisationer støttes og styrkes, og hvor de er beskyttet og kan operere frit. Civilsamfundsorganisationer har i en række medlemsstater påpeget begrænsninger for civilsamfundsaktører, herunder hindringer for adgangen til finansiering og for retten til fredelige forsamlinger samt byrdefulde rapporteringskrav⁷⁹. I [Tjekkiet](#) er den offentlige finansiering af denne sektor blevet betydeligt reduceret. I [Tyskland](#) blev der ikke taget skridt til at tilpasse nonprofitorganisationers status som skattefritaget, og

⁷⁸ I 2025 var tallet 45,7 %. Det europæiske gennemførelsesnetværk (2026), skriftligt input.

⁷⁹ Fælles bidrag fra civilsamfundet om det civile råderum til den årlige rapport om retsstatssituationen 2026, s. 2. I 2025 nedjusterede Civicus Monitor tre EU-medlemsstater fra "indsnævret" til "obstrueret" og ét af de udvidelseslande, der er omfattet af rapporten, fra "obstrueret" til "undertrykt". Civicus vurderer status for borgerlige frihedsrettigheder på en skala fra 0 til 100 og klassificerer lande på grundlag af deres score efter en skala med fem kategorier, der defineres således: åben (81-100), indsnævret (61-80), obstrueret (40-60), undertrykt (21-39) og lukket (0-20).

civilsamfundsorganisationer står fortsat over for udfordringer med hensyn til de rammer, som de opererer indenfor, og adgang til finansiering. I [Italien](#) gav interessenter udtryk for bekymring med hensyn til ny lovgivning, der har til formål at forbedre den indre sikkerhed, udviklingen vedrørende begrænsninger af retten til at demonstrere og deres mulige indvirkning på civilsamfundets råderum og udøvelsen af grundlæggende rettigheder og friheder. Selv om Kontoret for Suverænitetsbeskyttelse er blevet nedlagt i [Ungarn](#), er en række hindringer for uafhængige civilsamfundsorganisationers arbejde endnu ikke fjernet.

Negative fortællinger, fysiske og verbale angreb og politisk pres er fortsat blevet indberettet som en særlig udfordring i nogle medlemsstater. I [Rumænien](#) rapporterer civilsamfundsorganisationer om stigende begrænsninger for deres arbejde. I [Slovakiet](#) er ændringer til NGO-lovgivningen, som blev anset for at skabe yderligere administrative byrder for civilsamfundsorganisationer, blevet erklæret forfatningsstridige, men civilsamfundsmiljøet er fortsat under pres.

I [Albanien](#) kan civilsamfundsorganisationer operere frit, men de står fortsat over for udfordringer såsom miskreditering, begrænset gennemsigtighed i politikudformningen og begrænsninger for den økonomiske bæredygtighed. I [Montenegro](#) har myndighederne forpligtet sig til at tilpasse den nationale lovgivning til gældende EU-ret inden for de etablerede rammer for inkluderende lovgivningsprocesser, mens der fortsat er en række udfordringer med hensyn til lovgivningsplanlægning og effektiviteten af offentlige høringer. I [Nordmakedonien](#) fortsatte regeringen sine bestræbelser på at styrke samarbejdet med civilsamfundsorganisationer, mens der fortsat er en række udfordringer med hensyn til finansiering af civilsamfundsorganisationer. I [Serbien](#) har civilsamfundsorganisationer været udsat for stigende pres, angreb og intimidering, herunder fra højtstående embedsmænd, og indberettede tilfælde af overdreven magtanvendelse fra politiets side mod demonstranter har indtil videre ikke ført til domfældelser.

Nationale kontrolforanstaltninger i forbindelse med anvendelsen af indgribende overvågningssoftware ("spyware")

Ethvert forsøg på ulovligt at få adgang til borgeres data, herunder journalisters, civilsamfundsrepræsentanternes og politiske modstanderes data, er uacceptabelt, og det er de nationale myndigheders ansvar at foretage de nødvendige undersøgelser. Selv når brugen af spyware foregår lovligt i overensstemmelse med nationale sikkerhedskrav og falder uden for EU-rettens anvendelsesområde, er solide nationale garantier imidlertid fortsat afgørende for at forhindre misbrug og sikre ansvarlighed. De grundlæggende rettigheder, herunder databeskyttelse, ytringsfrihed, friheden til at modtage og meddele oplysninger samt retten til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, skal respekteres. Når spyware anvendes til retshåndhævelsesformål, eller den anvendes af private enheder af hensyn til den nationale sikkerhed, udgør EU's databeskyttelseslovgivning en omfattende ramme for garantier og tilsyn⁸⁰. Når EU's databeskyttelseslovgivning ikke finder anvendelse, finder den europæiske menneskerettighedskonvention fortsat anvendelse.

Rapporten om retsstatssituationen 2026 rapporterer fortsat om udviklingen på dette område, mens påstande om ulovlig brug af spyware sætter fokus på nationale kontrolforanstaltninger. I [Grækenland](#) er den retslige efterforskning af visse aspekter af brugen af spyware fortsat. I [Italien](#) fortsætter undersøgelserne af sagen om Paragon-spyware, herunder med henblik på at identificere de ansvarlige for anvendelsen af spywaren mod italienske journalister, efter at anklagemyndigheden ikke havde fundet beviser for, at italienske efterretningstjenester skulle have brugt spyware mod journalister. I [Ungarn](#) giver de manglende proceduremæssige

⁸⁰ Venedigkommissionens "2024 Report on a rule of law and human rights compliant regulation of spyware".

garantier og effektivt tilsyn i tilfælde af hemmelige overvågningsforanstaltninger fortsat anledning til betænkeligheder.

4.5 *Aspekter vedrørende det indre marked på tværs af de fire søjler*

Effektive retssystemer, stærke sikkerhedsforanstaltninger mod korruption, retssikkerhed og inklusiv, evidensbaseret lovgivning er væsentlige grundlag for en blomstrende økonomi. De påvirker erhvervsklimaet og investeringsbeslutningerne, understøtter det indre markeds gnidningsløse funktion og i sidste ende den økonomiske vækst og jobskabelsen. Rapporten om retsstatssituationen 2026 fortsætter med at vurdere udviklingen med hensyn til dimensionen om det indre marked, som blev indledt i forbindelse med rapporten om retsstatssituationen 2025, og bygger i endnu højere grad på bidrag fra erhvervslivets interessenter og undersøger en række områder mere indgående, såsom de uafhængige tilsynsmyndigheders arbejde.

På grundlag af Eurobarometer-data, der også er fremlagt i [EU's resultattavle for retlige anliggender 2026](#), rapporteres der i hvert landekapitel om virksomhedernes opfattelse af de offentlige udbuds- og de nationale konkurrencemyndigheders uafhængighed. Disse myndigheders uafhængighed er afgørende for det indre markeds funktion. For så vidt angår organer til førstinstanskontrol af offentlige udbud, er graden af opfattet uafhængighed højest for [Finland](#), [Sverige](#) og [Luxembourg](#) og lavest for [Bulgarien](#), [Grækenland](#) og [Ungarn](#). For så vidt angår nationale konkurrencemyndigheder er graden af opfattet uafhængighed højest for [Finland](#), [Sverige](#), [Danmark](#) og [Irland](#) og lavest for [Bulgarien](#), [Grækenland](#) og [Ungarn](#).

Hvad angår opfattelsen af effektiviteten af investeringsbeskyttelsen, udtrykte over to tredjedele af de adspurgte virksomheder tillid til investeringsbeskyttelsen i [Danmark](#), [Irland](#), [Luxembourg](#), [Malta](#), [Nederlandene](#), [Østrig](#), [Slovenien](#), [Finland](#) og [Sverige](#), mens mindre end en tredjedel udtrykte tillid til investeringsbeskyttelsen i [Grækenland](#) og [Polen](#). Mere end to tredjedele af virksomhederne i [Albanien](#) udtrykte tillid til investeringsbeskyttelsen, mere end halvdelen i [Montenegro](#) og [Serbien](#) og mindre end halvdelen i [Nordmakedonien](#).

For så vidt angår *retsvæsnets funktion*, er et vigtigt aspekt set ud fra et indre marked-perspektiv tilgængeligheden af specialiserede domstole og dommere til behandling af handelsretlige tvister, herunder grænseoverskridende sager af høj værdi. Som EU's resultattavle for retlige anliggender 2026 viser⁸¹, findes der kun specialiserede handelsretter i fire medlemsstater, i ni medlemsstater findes der kun specialiserede handelskamre ved de almindelige domstole og i yderligere fire medlemsstater findes der kun specialiserede dommere ved de almindelige domstole. I de resterende ti medlemsstater findes der kombinationer af de tre foregående kategorier, og i én af dem findes alle tre muligheder, om end på forskellige niveauer og for forskellige sager. I [Tyskland](#) er specialiserede handelsretter og -kamre blevet operationelle i over halvdelen af *delstaterne*. I [Cypern](#) giver den langvarige forsinkelse med at gøre handelsretten operationel fortsat anledning til alvorlig bekymring i erhvervslivet.

Tilgængeligheden af alternativ tvistbilæggelse er til gavn for virksomheder, ikke mindst fordi sagsomkostninger kan udgøre en hindring for dem. I [Italien](#) fremhæver erhvervslivets interessenter potentialet ved retsmægling til effektivt at bidrage til at nedbringe antallet af retssager og opfordrer til yderligere foranstaltninger for at fremme anvendelsen af mægling. Retsafgiftssystemet ved de almindelige domstole i [Østrig](#) giver fortsat en række udfordringer med hensyn til adgang til domstolsprøvelse, herunder for virksomheder, navnlig på grund af fraværet af et loft over retsafgifter.

Endelig kan mangler med hensyn til retssystemernes effektivitet undergrave erhvervsklimaet, da investorer og virksomheder har brug for rettidig tvistbilæggelse for at kunne træffe

⁸¹ Figur 65 i EU's resultattavle for retlige anliggender 2026.

informerede investeringsbeslutninger. I [Malta](#) giver forsinkelser og domstolenes utilstrækkelige effektivitet anledning til bekymring for erhvervslivets tillid. Selv om antallet af medarbejdere ved domstolene er steget, anerkender interessenterne, at manglen på retsligt og administrativt personale er en faktor, der bidrager til forsinkelser ved domstolene og potentielt også påvirker retssikkerheden og de økonomiske aktiviteter. I [Italien](#) anerkender interessenterne, herunder repræsentanter for erhvervslivet, de fremskridt, der er gjort med hensyn til ansættelse af dommere og administrativt personale ved domstolene, f.eks. gennem iværksættelsen af udvælgelsesprøver med henblik på fastansættelse af justitssekretærer, men er enige om, at der er behov for en fortsat indsats for at besætte ledige stillinger med henblik på at forbedre retsvæsenets effektivitet. I [Portugal](#) peger interessenter fortsat på effektivitetsmangler i retssystemet, navnlig den forringede effektivitet i forvaltnings- og skattedomstolene, som en langsigtet hindring for investeringer og erhvervsklimaet.

Korruption fordrejer konkurrencevilkårene og underminerer tilliden til offentlige myndigheder og har dermed indvirkning på, om det indre marked fungerer, og på vilkårene for at drive virksomhed. Dette er særlig relevant i forbindelse med offentlige udbud, hvor flere medlemsstater styrker gennemsigtigheden og integriteten af deres foranstaltninger. [Grækenland](#) har indført et system for uddannelse og certificering af tjenestemænd, der beskæftiger sig med offentlige udbud, ansat yderligere personale til tilsynsmyndigheden for offentlige udbud og oprettet et register over fagpersoner på området for offentlige udbud med henblik på at styrke professionaliseringen, integriteten og ansvarligheden med hensyn til tjenestemænd, der er involveret i offentlige udbud. I [Cypern](#) blev en ny e-udbudsplatform operationel, og den giver mulighed for at følge processen fra start til slut og støtter revisionsmyndighederne i deres arbejde, samtidig med at den styrker gennemsigtigheden og ansvarligheden betydeligt. I [Slovenien](#) fortsatte ministeriet for offentlig forvaltning med at gennemføre to flerårige handlingsplaner for offentlige udbud, som har til formål at øge gennemsigtigheden, professionaliseringen og analysekapaciteten og opgradere e-udbudskapaciteten. I [Østrig](#) indførte ministerier med ansvar for offentlige udbud organisatoriske foranstaltninger samt interne revisioner for at imødegå korruptionsrisici.

Et **medielandskab** styret af klare og gennemsigtige regler er afgørende både for at beskytte integriteten af vores demokratiske rum og for at støtte det indre marked gennem fair konkurrence for medietjenesteudbydere. Mediesektoren står over for økonomiske udfordringer, som afspejler en bredere global tendens. I den henseende spiller gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab, en retfærdig og gennemsigtig tildeling af statslig reklame til medieforetagender og gennemsigtige finansieringsordninger til støtte for medieindustrien alle en vigtig rolle. Forordningen om mediefrihed er forankret i, at uafhængige medietjenester spiller en unik rolle i det indre marked, idet de udgør en økonomisk vigtig sektor i hastig forandring og samtidig fungerer som offentlige vagthunde. I den forbindelse har flere nye udviklinger yderligere skærpet disse udfordringer. I de seneste år er der opstået strukturelle udfordringer i mediesektoren, som kan påvirke mediefriheden og -pluralismen på globalt plan. Disse omfatter afhængigheden af digitale platforme, algoritmebaseret fordeling, faldende og ulige reklameindtægter, udenlandsk informationsmanipulation og indblanding og effekten af kunstig intelligens. Ved forordningen om mediefrihed indføres årlig overvågning af risici og udviklingen på mediemarkedet, herunder flere af disse udfordringer. Medlemsstaternes tilpasning til forordningens krav er afgørende for at sikre vækst og holdbarhed i denne vigtige sektor. I [Grækenland](#) har regeringen iværksat finansielle støtteforanstaltninger, navnlig for lokale og regionale medier, og der gennemføres en langsigtet statsstøtteplan for at støtte sektorens digitale omstilling. I [Østrig](#) blev der vedtaget detaljerede retningslinjer vedrørende fortolkningen og anvendelsen af kravene til offentlige udbud med henblik på en retfærdig fordeling af statslig annoncering. I [Irland](#) vil et nyt lovforslag give mediefonden – som har

støttet tre journalistikordninger og en ordning for digital omstilling – en lovgivningsmæssig ramme.

Effektive **kontrollforanstaltninger** fremmer retssikkerheden og lovgivningsmæssig forudsigelighed og gør det muligt for virksomheder at operere i et stabilt og forudsigeligt miljø. I [Frankrig](#) blev der efter en bred høring vedtaget en lov, der skal gøre hverdagen lettere for virksomheder. I [Italien](#) hilste erhvervslivets interessenter en lov, der blev vedtaget i november 2025, og som havde til formål at skabe lovgivningsmæssig forenkling, velkommen. Lovgivningsmæssig [uforudsigelighed](#), som følge af hyppige ændringer af lovgivningen og et stort antal lovforslag under behandling i parlamentet, er fortsat de primære problemer for virksomheder og civilsamfundsorganisationer i Rumænien. I [Malta](#) er hyppige lovgivningsmæssige ændringer og ad hoc-gennemførelsesforanstaltninger fortsat en udfordring for den lovgivningsmæssige stabilitet og forudsigelighed, hvilket kan påvirke erhvervsklimaet. I [Cypern](#) oplever virksomheder fortsat udfordringer med hensyn til kvaliteten af lovgivningsprocessen og behovet for at strømline lovgivningen.

4. KONKLUSION

Dette års rapport om retsstatssituationen bekræfter, at den årlige cyklus om retsstatssituationen fortsat stimulerer reformerne på tværs af medlemsstaterne, som både er i borgernes og virksomhedernes interesse. Overordnet set peger udviklingen overvejende i en positiv retning med markante forbedringer og vigtige reformer, der er afsluttet eller undervejs på alle de fire områder, der er overvåget, selv om situationen fortsat er meget uensartet i de forskellige medlemsstater og mellem de forskellige politikområder, og der fortsat er en række udfordringer. Engagementet i processen er fortsat stærkt, hvilket afspejles i det betydelige antal henstillinger fra 2025, hvor der er gjort fremskridt.

Fremadrettet mener Kommissionen, at rapporten og dens henstillinger vil spille en vigtig rolle i det næste langsigtede EU-budget, idet de bidrager til at sikre, at der findes stærke sikkerhedsforanstaltninger for beskyttelsen af Unionens finansielle interesser, og understøtter investeringer og reformer, der bidrager til at fremme og styrke retsstatsprincippet. Lige og retfærdig behandling af medlemsstater, klar og konsekvent anvendelse af EU-standarder og en dialogbaseret proces er de grundlæggende principper for rapporten om retsstatssituationen, som fortsat vil være retningsgivende for Kommissionens samarbejde med medlemsstaterne.

Kommissionen vil fortsat arbejde tæt sammen med Europa-Parlamentet og Rådet i den årlige cyklus. Den opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til at fortsætte de generelle og landespecifikke drøftelser på grundlag af rapporten. Kommissionen er fortsat fast besluttet på at støtte medlemsstaterne i gennemførelsen af dette års henstillinger og på at arbejde sammen med alle relevante interessenter for at værne om og styrke Unionens kerneværdier.